

ČD

pro vás

1 / 2024 / ROČNÍK 16 / ZDARMA

Tatiana Dyková

Rozesmát diváka
je celoživotní výzva

Vlakem na hory

Sleva
na skipas
20%!

ČD Ski

**Levnější lyžování
v českých skiareálech
Špičák, Tanvaldský
Špičák, Ostružná,
Pernink a Lipno**

- sleva na skipas po předložení jízdenky ČD od 13. 1. do 24. 3. 2024
- spojení do 2 hodin z krajských měst v ČR
- ve vlaku bezplatná přeprava lyží a snowboardů
- ve skiareálu Lipno sleva 30 % na denní skipas s ČD Yetti

TIP

Ve **skiareálu Davos**
ve Švýcarsku
sleva 20 % na dvou-
a třídní skipasy
až do 31. 3. 2024

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdski

České dráhy
Národní dopravec

Editorial

Změna je život

Vážení čtenáři, milí spolucestující,

změna je život, pronesla kolegyně a pohodila novým mikádem. V tu chvíli mi došlo, že už je to zase tady – nová číslice, se kterou se budu vyrovnávat minimálně do poloviny února. A tak to mám se všemi změnami: nepřijímám je lehce ani se na ně rychle neadaptuju. Ze začátku to chce trochu odvahy, odhodlání a důvěry, že všechno dobře dopadne, ale nakonec se vždycky ukáže, že byly k lepšímu. Fiktivní Američanka, kterou si ve filmové adaptaci stříhla Tatiana Dyková, ví své. Její Vivien v prvním díle přijala výzvu v podobě chátrajícího zámku Kostka a v pokračování nebude o další zvraty nouze. Nebo hudebník v pohádce Obušku, z pytle ven! Náladu mu nezkažila žádná zákeřnost, na niž během putování narazil – a odměna ho neminula. Nedávný prosinec provětral jízdní řády a tarify. Přečtěte si, jaké nové aplikace na In Kartu jsou nyní k dispozici či kam lze vyrazit se Včasnou jízdenkou Evropa. Pokud se vám ze všech novot točí hlava, stabilitu přinese obrat k dějinám a tradicím. Jakub Izdný v rozhovoru připomíná možnost vyrazit na pouť a projít se po místech spojených se sv. Vojtěchem. A začtete-li se do vyprávění o událostech, které sužovaly Jihlavu za třicetileté války, možná na chvíli zažijete pocit, že naše dnešní realita není tak tragická, jak nám občas přijde... Ať jsou k vám letošní změny milosrdné a vlak vašeho života se ubírá správným směrem, vám do nového roku přeje

Simona Smithová
zástupkyně šéfredaktora

Příští číslo vyjde
31. 1. 2024

ČD
pro vás

reklamní magazín
Českých drah
www.cdprovas.cz
cdprovas@cd.cz

Tištěný náklad
60 000 ks

Vydavatel
České dráhy, a.s.

Datum a místo vydání
3. ledna 2024, Praha

Redakce
ČD pro vás
Generální ředitelství ČD
nábřeží L. Svobody 1222
110 15 Praha 1

ISSN
1210-9142

Šéfredaktor
Petr Horálek

Redakční rada
Františka Haisl Vidnerová
Simona Smithová
Jakub Otava
Jiří Jeřeta
Petr Vondráček

Grafika, DTP a produkce
sevenart s.r.o.

Inzerce a předplatné
info@cdprovas.cz

Tisk
Walstead
Moraviapress s.r.o.

Pro autory a soutěžící:
Informace o poskytování
a zpracování osobních
údajů a jejich ochraně
podle platné legislativy
GDPR najdete na
www.cdprovas.cz.

ČD České dráhy
Národní dopravec

04 **Novinky**

Využijte novou nabídku na pořízení bezplatných místenek při nákupu jízdenek na mezinárodní spoje i těsně před odjezdem vlaku.

06 **Vlakem na výlet**

Vydejte se třeba na zámek Moritzburg, kde je do 25. února k vidění výstava Tři oříšky pro Popelku.

08 **Tatiana Dyková**

Oblíbená herečka jde už třicet let z role do role. Dobré filmy podle ní musí být opravdové a vytvořené s čistým úmyslem.

16 **Žďár nad Sázavou**

Navštivte celoročně otevřený zámek a poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.

18 **Obušku, z pytle ven!**

Projděte se ve Žďárských vrchách po místech, kudy kráčel muzikant z lidové pohádky.

20 **Kolem rybníků a slona**

Tip na turistický výlet ze Sázavy u Žďáru do Žďáru nad Sázavou.

22 **Obléhání Jihlavy**

Konec třicetileté války přinesl na Vysočinu krvavé boje a švédskou okupaci.

24 **Rodinné výlety**

Vyjedte si na Pekelný kopec nebo do kavárny s hernou v centru Žďáru nad Sázavou.

26 **Zlomené nosy**

Seznamte se s lokomotivami, pro které se ve Francii ujala přezdívka Nez cassé.

20

16

44

62

8

34

26

Obsah

LEDEN 2024

34

ČD Ski

Pojedete vlakem na lyže? Využijte výhodnou nabídku na slevu ve vybraných skiareálech.

38

Po stopách českých svatých

Historik Jakub Izdný vám poradí, kam se vydat v rámci poutní turistiky.

40

Innsbruck

Rakouské alpské město je ideální pro zimní sporty. A vlakem jste tam přes noc.

44

Portugalsko

Jak vypadá rodinná dovolená v Lisabonu a na břehu Atlantiku?

52

Modrá pětka

Vyškrtejte zvířátka v osmisměrci a během jízdy vyzkoušejte postřehovou hru.

55

Kulturní tipy a recenze

Do kin míří film Aristokratka ve varu a do televize seriál Smysl pro tumor.

60

Sklady jaderných zbraní

Jak vypadaly přísně střežené vojenské areály v Československu? Nahlédněte do ATOMMUZEA Javor 51.

62

Husté polévky

Zahřejte se energeticky vydatnou ukrajinskou zelňačkou.

Letos přijede přes 50 nových RegioPanterů

Víc než 50 nových RegioPanterů převezmou České dráhy v roce 2024. Elektrické jednotky zamíří do šesti krajů: Olomouckého, Královéhradeckého, Jihočeského, Zlínského, Středočeského a Hlavního města Prahy. Na konci roku budou ČD disponovat celkem 147 RegioPanterů v různých provedeních, což představuje 374 klimatizovaných vozů s víc než 28 000 komfortními místy k sezení.

Při nákupu mezinárodní jízdenky v online prostředí získáte místenku zdarma i těsně před odjezdem vlaku.

Magazín ČD pro vás zabodoval

V rámci firemní komunikace za rok 2023 byl časopis ČD pro vás vyhodnocen jako druhý nejlepší v České republice. Výsledkovou listinu sestavila společnost CZECH TOP 100, která všechny vítěze slavnostně vyhlásila na galavečeru 23. listopadu 2023 v Praze v Schebkově paláci. České dráhy zabodovaly s tištěným měsíčníkem v kategorii Firemní časopisy pro zákazníky, ve které získaly „stříbrné“ ocenění. Výš se dostala pouze Akademie věd ČR s publikací A magazín.

Místenka zdarma v online odbavení

Se začátkem platnosti nového jízdního řádu od 10. prosince 2023 přišly České dráhy s řadou novinek v oblasti tarifu. Asi nejzajímavější změnou pro cestující je možnost pořízení bezplatných místenek při nákupu jízdenek na vlaky ČD překračující hranice České republiky bez ohledu na dobu nákupu, a to v online odbavovacích kanálech, tedy v e-shopu ČD a aplikaci Můj vlak. Bezplatnou místenku do mezinárodního spoje lze získat kdykoli před odjezdem vlaku, dřív to platilo jen v případě nákupu jízdenek online minimálně 14 dní před cestou.

Nabídka se týká vlaků a oddílů bez povinné rezervace. U Včasných jízdenek Evropa je místenka podobně jako u vnitrostátních Vázaných jízdenek automaticky připojena k jízdence v nákupním košíku. U Flexi jízdenek, které může cestující v době platnosti využít v libovolném vlaku na zvolené trase, má zákazník možnost si bezplatnou místenku k jízdence aktivně připojit.

Zvýšení komfortu odbavení nabízí národní dopravce také v případě cestování vlaky z Maďarska. Při nákupu jízdenek na vlaky EC Metropolitan a Hungaria si cestující mohou zobrazit rezervační plány vlaku a vybrat místo k sezení podle svého přání. Význam to má i pro cestující ve vnitrostátním úseku mezi Břeclaví, Brnem, Pardubicemi a Prahou. Plány jednotlivých vozů jsou k dispozici na této trase nejen v railjetech z Rakouska, ale nově též ve vlacích Metropolitan z Maďarska.

495

vlaků s vyhrazenými vozy

nebo oddílů pro cestující s dětmi do deseti let nabízí České dráhy v jízdním řádu 2024. V 75 spojích mají cestující k dispozici dětské kino.

Fanshop ČD s širokou nabídkou

České dráhy spustily k 1. prosinci 2023 Fanshop. Zákazníci zde naleznou několik stovek dárkových a upomínkových předmětů, široký sortiment oblečení – od dětských bodyček, triček až po mikiny – a především celou řadu lokomotiv a vláčků z nejrůznějších materiálů. Nabídka se bude postupně rozšiřovat o další položky. V prosinci byly hitem adventní kalendáře v podobě vlaků.

www.cd.cz/fanshop

pont to go

Lednový tip z pohodlných obchodů na trase

Pokud jste si letos slíbili, že začnete jíst zdravěji a pečovat o své tělo, máme pro vás skvělou zprávu. Na prodejnách PONT to go na vybraných nádražích najdete v lednu v akčních regálech nabídku Emco sušenek Mysli na zdraví ve třech příchutích: čokoládové, oříškové a kokosové. Sušenky bohaté na vlákninu vám dodají potřebnou energii na cestách i při každodenních činnostech. Malé balení se snadno přenáší, a můžete si je tak dopřát kdekoli.

Správný směr vám přeje Pohodlné Obchody Na Trase.

www.ponty.cz

Tipy najdete v aplikaci Vlakem na výlet

Zimní radovánky

**Hledáte únik z každodenního shonu?
Nasedněte do vlaku a nechte se v lednu unášet krajinou,
která se proměnila v bílou pohádku. Kam?
Inspiraci najdete v bezplatné aplikaci Vlakem na výlet.**

Jedinečné betlémy

Unikátní výstavu s názvem Svátky betlémské hvězdy najdete do 11. února v Muzeu Jana Amose Komenského v Uherském Brodě. K vidění je 66 betlémů vytvořených z papíru, skla, keramiky a dalších materiálů. K raritám patří jesličky z chlebového těsta.

Nejbližší železniční stanice:
Uherský Brod

Na běžkách až do Telče

Na bezmála 30 kilometrů dlouhý výlet bílou stopou se můžete vydat z Hodic u Třeště. Nedaleko nádraží se napojíte na zelenou turistickou trasu. Ta vás po zhruba třech kilometrech zavede k rozcestí Pod Kratiznou, odkud pokračujte po modré až k hradu Roštejn. Z toho se vydejte po zelené k Míchově skále. Dál si můžete udělat odbočku k Javořici – nejvyššímu vrcholu Českomoravské vrchoviny. Pokračujte do obce Řásná a přes Údolí děsu dojedete do malebné Telče.

Nejbližší železniční zastávka:
Hodice

Výhodně do pražské zoo

Návštěva zoologické zahrady v zimním období s sebou nese celou řadu výhod. Vyhnete se davům a uvidíte zvířata, u kterých vás překvapí, že se zimou nemají vůbec žádný problém, i když nepochází ze severních zeměpisných šířek. Do venkovních výběhů chodí například sloni, klokani, gorily či plameňáci. Svezte se s ČD do Prahy na zvýhodněnou jízdenku Vlak+. Po jejím předložení získáte navíc v zoo slevu 20% na vstupné pro dospělé i děti.

Nejbližší železniční stanice:
Praha-Holešovice

Zajedte se podívat na Popelčin zámek

Na zámku Moritzburg je do 25. února k vidění výstava Tři oříšky pro Popelku. Vystaveno je na 100 exponátů z legendární pohádky včetně plesových šatů. Vstupenky si raději předem rezervujte na webových stránkách zámku. A jak od vlaku? Vystupte na nádraží Dresden-Neustadt a pokračujte autobusem č. 477 na Radeburg.

Nejbližší železniční stanice:

Dresden-Neustadt / Moritzburg

Do Chrudimi za modely mašinek

První dva víkendy v únoru (2.–4. února a 9.–11. února) se v Divadle Karla Pippicha v Chrudimi koná velká výstava železničních modelů. Ve výstavní síni najdete třeba velké klubové kolejiště velikosti H0 se spoustou novinek. K obdivuhodným exponátům patří také domácí kolejiště Aleše Rotrekla velikosti N.

Nejbližší železniční stanice:
Chrudim

Za každý výlet vás odměníme
ČD Body.

Zábava pro děti na festivalu KUK

Máte doma caparta ve věku od deseti měsíců do tří let? Od 15. do 23. ledna si udělte výlet do Plzně, kde se v kreativní zóně DEPO2015 koná festival pro nejmenší s názvem KUK. Děti se mohou těšit například na obří hernu s velkým bludištěm, měkoučkou nafukovací prolézačku a nabitý program zahrnující workshopy, výtvarné dílničky nebo divadelní představení.

Nejbližší železniční stanice:
Plzeň hl. n.

Tatiana Dyková

Aristokratka Vivien je nádherně naivní

Už třicet let jde herečka Tatiana Dyková z jednoho projektu do druhého. Na slávu je prý zvyklá a nevadí jí.

Když má přece jen potřebu utéct lidem z očí, zašije se na chalupě v srdci Šumavy. Od ledna ji můžeme vidět v kinech jako Vivien ve filmu Aristokratka ve varu.

Text: Eva Fraňková

Jako Američanka Vivien
ve filmovém pokračování
režiséra Jiřího Vejdělky
Aristokratka ve varu

Jak se obvykle cítíte na začátku nového roku?

Každý rok je to jiné a záleží na tom, jak náročný byl předchozí prosinec. Máme doma takový rituál, už dvanáct let vždy v lednu odjíždíme s rodinou na dovolenou do zahraničí načerpat síly a inspiraci. Minule jsme udělali výjimku a zůstali na chalupě na Šumavě za pecí. Jen jsme odpočívali a bylo to naprosto skvělé, protože jsem nabrala spoustu potřebné energie.

Jak moc máte nabitý diář? Máte vůbec prostor i pro spontánní aktivity, nebo musíte všechno kvůli práci plánovat předem?

Kdepak, v mém životě musí být prostor na život, na děti, přátele a zábavu. Rovněž na mé koníčky a hlavně na lásku! A k té patří klid a čas pro druhé. Takže hned jak si pořídím nový diář, jako první si v něm vyznačím všechny svátky a prázdniny, narozeniny svých blízkých, pak společná volna s Vojtou, s dětmi a teprve potom nabízím svůj čas pro práci. Opačné pořadí by mi nedělalo dobře na duši a sužovalo by mě.

JPracovně býváte maximálně vytížená, zároveň jste mámou tří synů, tak mě napadá, že asi musíte být vážně dobrá v time managementu a organizování času. Co vám usnadňuje život?

Celých patnáct let jsme měli k našim třem dětem chuťvu Kristínku. Byl to anděl a já jí nikdy nepřestanu být vděčná za to, jak se našim klukům věnovala. Stala se členem rodiny, a třebaže teď už má vlastní dítě a odstěhovala se na Moravu, jsme v neustálém kontaktu. Stejně dlouho máme paní Olinku na úklid. To je naše mamá, skvělá žena a další člen rodiny. Byly to mé velké pomocnice během maratonu, když byly děti malé. I všechny naše babičky a děda, který rád vaří. Což neznamená, že to byla procházka růžovým sadem. Ne! Byl to mazec, a ohlédne-li se člověk, říká si: Jak jsem to, proboha, mohla všechno zvládnout?!

Očima autorky

Psal se rok 1995, mně bylo deset a se sestřenicí jsme se dívaly na televizi, kde zrovna běželo Indiánské léto. Komorní snímek se dvěma mladými herečkami Klárou Issovou a Tatiinou Vilhelmovou. O rok později jsem Tatiinu viděla znovu ve filmu Šeptej. A tehdy jsem si ji neskutečně oblíbila. Obdivuju ji za to, jak uvěřitelně se umí vžít do každé role, ať už jde o feťačku, matku válečných hrdinů, nebo třeba Američanku, která se přestěhuje do Česka a myslí si, že je tak trochu princezna Diana.

Prý se nediváte na filmy, ve kterých hrajete. Proč? Je vám nepříjemné dívat se na sebe, slyšet svůj hlas, nebo máte pocit, že byste na sobě hledala chyby?

Podívám se na premiéře a to stačí. Nejsem velký samožer, abych si svá dílka pouštěla dokola. Co bych tam vykukala? Příběh mě nedokáže pohltit, protože jsem ho vytvářela, čili mi častěji v hlavě naskakují situace, které vznikly za kamerou než před ní. Někdy třeba na hotelu v televizi dávají nějaký můj starý film, tak u něj chvilku zůstanu, stává se však minimálně, že bych se na celý dodívala. Filmy točím pro diváky, ne pro sebe.

Užíváte si aspoň filmové premiéry, nebo se společenským akcím raději vyhýbáte? Přece jenom, přítomnost bulváru, který čeká na to, kdo se jak opije nebo komu vykoukne spodní prádlo, asi zrovna nevyhledáváte.

Mám je moc ráda stejně jako vyhlašování cen. Je to svátek a každý svátek se má slavit, vždyť o tom život je! Bulvár už je mi dávno šumák. Díky sociálním sítím, kde na sebe každý všechno prozradí, odpadlo takové to špiclování na společenských akcích a s tím zmizela i nechuť někam chodit.

V loňském roce byly do kin uvedeny hned dva celovečerní snímky, ve kterých jste měla velkou roli – Citlivý člověk a Bratři. Nepletou se vám někdy texty, když točíte víc projektů?

Texty se mi nepletou, každá role je jiná. Na hektická období v práci a na rychlé přešaltování do jiné postavy jsem zvyklá. Jen to pak chce odpočívat. Vypustit páru, texty z hlavy a připravit tělo zase na něco nového. Když se to s hraním přehání, většinou se dostaví nemoc a to je zbytečné.

Máte během natáčení na štáb nějaké speciální požadavky?

Ano, mám své požadavky. Patří mezi ně například lehká strava – žádná mouka a těžké maso. Jsem zimomřivá, proto ocením hlavně polévky. Chytrý producent ví, že spokojený herec je půlka úspěchu, protože ze sebe na place vydá to nejlepší a ještě bude filmu dělat dobrou reklamu.

Z filmu Domácí péče s Alenou Mihulovou

Z filmu Večírek

Jako feťačka ve filmu Grand Prix

S manželem Vojtou Dykem

Máte nějaký rituál, když se učíte scénář?

Nikomu to neříkejte, ale já se texty neučím. Mně to prostě doma nejde! Mám naštěstí fotografickou paměť, takže všechno probíhá až těsně před záběrem nebo zkouškou v divadle.

Vzpomněla byste si ještě na texty z vašich starších filmů, nebo se vám časem vykouří z hlavy? Za těch třicet let práce musel váš mozek pojmout kvanta textů.

Paměť je něco neuvěřitelného! Doted' ji nechápu a často jí děkuju. Herec s dobrou pamětí má půlku své profese v kapse. Vždycky bude ve výhodě, jinak jsou to muka a velký stres. Já jsem odehrála už sice haldy textů, to nicméně neznamená, že bych vám je tu teď odříkala. Na natáčení se text ukládá do krátkodobé paměti, na druhý den už tedy nevím, co jsem předtím říkala. Ovšem při divadelním představení, které hraje třeba pět nebo deset let, se vše uloží hluboko. Postavte kulisy, dejte mi kostým a kolegu, se kterým jsem před dvaceti lety hrála, a zaručeně si vzpomenu.

Dlouhou dobu jste se vyhýbala natáčení televizních seriálů, je to tak? Přejde vám, že komerční seriály degradují hereckou profesi? Proč jste kývla na roli uklízečky s vášní pro vyšetřování vražd v Případech mimořádné Marty?

Ale ne, já točila seriály už od začátku. Třeba Četnické humoresky nebo Nemocnice na kraji města po dvaceti letech. Jenže to byly seriály s velkým S! Se začátkem a koncem, což mimo jiné znamenalo, že si herec mohl svou postavu vystavět. Na co asi narážíte, jsou konzumní seriály, které nejsou má parketa. Řeknu vám to na rovinu: na to je mého talentu škoda. Mě baví vzbuzovat emoce. Mimořádná Marta tohle splňuje, a tak nebylo pochyb roli přijmout.

Je pro mladé herce účinkování v nekonečných seriálech příležitostí naučit se řemeslo, vytrénovat se?

Nevím, nesleduju denní seriály. Já chtěla vždycky hrát ve filmech, které společnost obohacují, jezdit na filmové festivaly, stýkat se s umělci a sbírat filmové ceny. Jestli někomu stačí odříkávat bezduché texty a vymlouvat se na složenky, ať to dělá.

Podle vás se prý v Česku točí převážně „kraviny o lásce“. Jaká témata tady naopak chybí?

Nelíbí se mi, když ze sebe lidé dělají hlupáky a z lásky povrchnost. Existuje tolik témat, co nás trápí a zajímají, a u nás se pořád dokola točí už stokrát přežvýkané náměty. Nechápu proč. Jako bychom se báli podívat do nitra. Naštěstí se najdou hrdinové jako třeba režisér filmu Citlivý člověk Tomáš Klein nebo Tomáš Mašín s filmem Bratři, Bohdan Sláma a další.

Tatiana Dyková

Narodila se a vyrůstala v Praze, v dětství se věnovala zpěvu a baletu, na konzervatoři studovala herectví, školu však nedokončila, protože v šestnácti letech začala točit filmy. Pod vedením Miroslava Krobota působila dvanáct let v angažmá v Dejvickém divadle. V roce 2005 získala svého prvního Českého lva za roli Moniky ve snímku Šťěstí. Je provdaná za herce a zpěváka Vojtu Dyka, se kterým má syna Aloise, z předchozího manželství má syny Cyrila a Františka.

60 filmů

Za svůj život se dosud objevila v šesti desítkách filmů včetně těch televizních. K tomu hraje v divadle a seriálech.

Co musí mít dobrý film, aby vás oslovil a zanechal ve vás na delší dobu emoce?

Opravdovost. Tím nemyslím, že příběh musí být pravdivý, to ne. Myslím tím, že musí být tvořen upřímně. Žádný kalkul, kasa cink, vystřelím si z diváka a zmanipuluju ho! Tam, kde je vloženo srdce a čistý úmysl, tam se divák rád vrací.

Bydlíte v centru Prahy, kde vás nejspíš každý poznává. Nezatoužila jste někdy po anonymním prostředí, třeba po domku na odlehlem místě?

Na odlehlem místě máme chalupu a ten „obyčejný život“ milujeme. Já však hraju od patnácti let. Že mě lidé poznávají, beru jako něco naprosto přirozeného. Nestalo se mi, že bych se ve třiceti letech probudila a byla slavná. Kdepak, mě to

tvarovalo od puberty a jsem s tím spokojená. Žádný herec nechce, aby ho nikdo neznal. Jo, někdy je nevýhoda, že ten obličej nemůžete pověsit v práci na ramínko jako třeba lékařský plášť. A někdy zase máte den blbec a někdo vás na ulici potěší, že jste mu udělala filmem nebo představením radost a že vás má rád.

Tento měsíc má premiéru film Aristokratka ve varu, kde se opět představíte po boku Hynka Čermáka. Jak se v komediálním žánru cítíte?

Rozesmát diváka je pro herce jedna z nejtěžších disciplín a celoživotní výzva. Mě to baví! Zkoumám to a mám tady štěstí na režiséra Jirku Vejdělka, který je v tomhle žánru prostě špička.

V prvním díle Aristokratky hrajete Američanku Vivien, která se přestěhuje s rodinou do Čech v očekávání, že bude zámeckou paní, ve skutečnosti přijíždí do zchátralé ruiny. Co ve druhém díle, zvykne si Vivien na život zchudlé aristokratky?

Je stále nádherně naivní. Prostě americká panička, co se dostala na konec světa. Česko v 90. letech – to je studnice humorných situací.

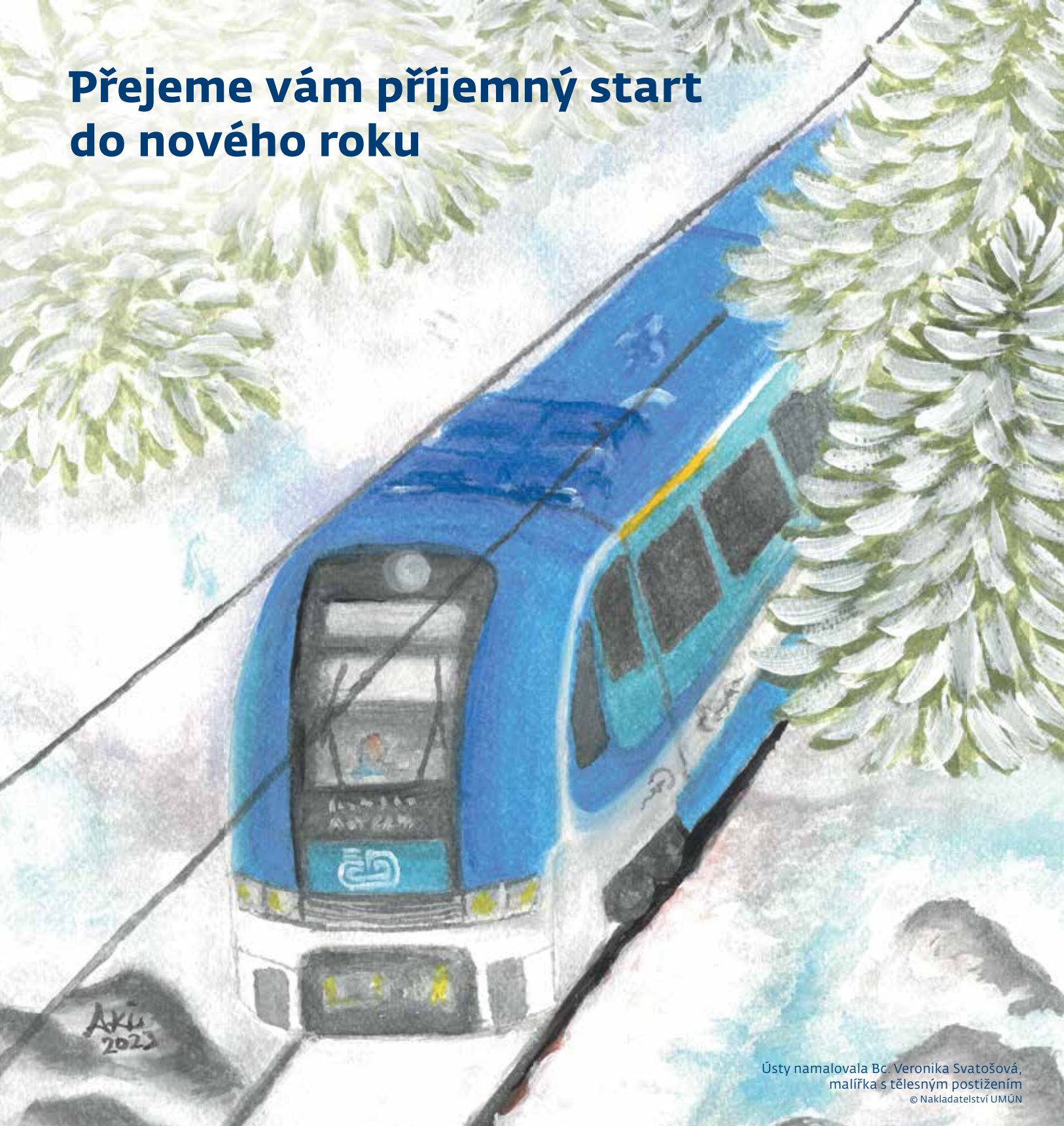
Se štábem a herci trávíte během natáčení někdy celé měsíce. Není vám smutno, když padne poslední klapka?

Ano, říká se tomu táborový syndrom. Každý, kdo byl někdy na táboře, to zná. Skončí natáčení a vy cítíte prázdnotu a smutek. Ovšem s přibývajícím věkem se dostavuje též úleva a radost, že máte práci za sebou a můžete se zase věnovat rodině. Všechno je o zvyku. Dřív jsem nechápala starší herce, že si drželi odstup a po natáčení nechodili se štábem na pivo, ale jezdili domů. Teď tomu stoprocentně rozumím. A není to tím, že bych snad měla svou práci méně ráda. Člověku se prostě mění priority. Co se týká opouštění rolí, nasbírala jsem nějaké rady a návody a našla si v tom své rituály.

V dětství jste se věnovala baletu. Chtěla byste si někdy ještě about piškoty a zatančit, třeba i v rámci role?

Něco takového se zrovna děje. Zatím o tom bohužel nemůžu mluvit. Nicméně, zažívám zhmotnění snu a to je na tomhle světě to nejkrásnější. □

**Přejeme vám příjemný start
do nového roku**

Ústy namalovala Bc. Veronika Svatošová,
malířka s tělesným postižením
© Nakladatelství UMÚN

Nadační fond Skupiny ČD

České dráhy
Národní dopravec

ČD Body

Čím více jezdíte,
tím více získáte

1. **Zaregistrujte se** do našeho věrnostního programu.
2. **Sbírejte body** za online nákup jízdenek ČD.
3. **Vyberte si odměnu** za nasbírané body (jízdenky, místenky, slevy na knihy, časopisy, vstupenky do divadel, elektroniku, sportovní potřeby, slevové vouchery a další).

40
bodů

50
bodů

60
bodů

Cestování
vlakem
je ekologické

Expirace bodů je 24 měsíců ode dne, kdy body můžete poprvé uplatnit.

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdbody

České dráhy
Národní dopravnice

Do Žďáru nad Sázavou za hudbou i duchovnem

Žďár nad Sázavou se může pochlubit bohatou historií, barokní architekturou a polohou v srdci zvlněné krajiny Žďárských vrchů. I v zimě je to atraktivní turistický cíl, přijďte se podívat na vlastní oči. Jen se v chladných dnech musíte teple obléct.

Text: Simona Smithová

Město leží na Českomoravské vrchovině a jeho katastrem vede historická zemská hranice mezi Čechami a Moravou. Rozvoj města dlouho určoval zdejší cisterciácký klášter a za nejhodnotnější stavby vděčíme architektu Santinimu.

Zámek a Muzeum nové generace

Zdejší zámek, původně cisterciácký klášter, dnes vlastní rodina Kinských. Současná podoba vznikla při přestavbě realizované geniálním Janem Blažejem Santinim-Aichelem. Ten mimo jiné navrhl kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, hospodářský dvůr Lyra, Dolní hřbitov či interiér kostela Nanebe-

vzetí Panny Marie a sv. Mikuláše. Areál zámku je celoročně volně přístupný, uvnitř se na dvou podlažích rozprostírá Muzeum nové generace. Vstupte do světa animovaných příběhů, hry světla a stínů a interaktivních exponátů. Komentované prohlídky vás vezmou „Po stopách Santiniho“ nebo „Za zdi kláštera“.

Zastavení na Zelené hoře

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého je od roku 1994 na seznamu UNESCO a mimo sezonu se otevírá v úterý a ve čtvrtek v 10, 12 a 14 hodin ke zhruba půlhodinové komentované prohlídce (doporučuje se rezervovat aspoň dva dny dopředu). Každý měsíc se koná tzv. Nikodémova noc, kdy je v kostele mož-

Zámek Žďár nad Sázavou je otevřený celoročně. Uvnitř najdete Muzeum nové generace.

né pobýt mezi 19. a 20. hodinou a rozjímat, nasávat atmosféru či využít služby duchovních. Hektickému světu můžete uniknout 16. ledna.

Hudba, divadlo a roboti

Vstupte do nového roku s hudbou – 5. ledna vystoupí v Domě kultury Čechomor, který originálním způsobem zpracovává lidové písně, 25. ledna zde zazní akustická country v podání legendárních Poutníků. Při troše štěstí ještě seženete lístky na divadelní představení Lordi (27. ledna). S neposednými ratolestmi vyrazte na Transformers show. Akce začíná 19. ledna v 17:00.

Žďársko s aplikací Vlákem na výlet

Co takhle pěší výlet v lednu? S termoprádlem a horkým nápojem v termosce nebudete mít problém dojít z Hamrů do Žďáru nad Sázavou. Cestou minete skalní útvary a architektonické skvosty v cíli cesty. Nesžíváte-li se se zimou zrovna snadno, zamiřte do žďárského Domu kultury a prohlédněte

si modelové kolejíště. Možná vás to zláká natolik, že nasednete na nejbližší vlak a místa si prohlédnete i ve skutečnosti. Půvabný je úsek ze Žďáru nad Sázavou do Tišnova přes Nové Město na Moravě. Třeba vám na zasněžená malebná údolí Nedvědičky a Svatky zasvítí lednové sluníčko. S aplikací Vlákem na výlet vám tyto výlety navíc přinesou ČD Body. Šťastnou cestu! □

Vlákem do Žďáru nad Sázavou

Žďár nad Sázavou leží na železniční trati, která spojuje Kolín, Havlíčkův Brod a Brno. Z Prahy vás sem dopraví přímé rychlíky za necelé dvě a půl hodiny, z moravské metropole budete v cíli asi za hodinu. Nejvýhodnější spojení si jednoduše najdete na www.cd.cz nebo v aplikaci **Můj vlak**.

19. ledna Městské divadlo Transformers show

Gigantičtí realističtí roboti Transformers jako z filmového plátna při show střílí třeba z kouřového kanonu. Představení je interaktivní.

25. ledna
Dům kultury
Poutníci
Skupina hraje akustickou country ve složení banjo, mandolína, kytara a basa a zpívá převážně vlastní písničky.

27. ledna Městské divadlo Lordi

Tři rozpustilí lordi hrají hru a rozdělují si mezi sebe dámy. Podle toho, jak jsou úspěšní, si nadělují body. A jednoho dne jeden z nich poruší pravidla...

75%
ČSFD

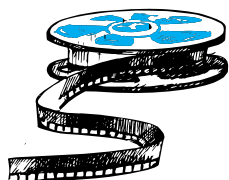
70%
IMDb

Obušku, z pytle ven!

Ani čarovné dary a nečekané bohatství neochrání před lidskou hloupostí, závistí a zlodějnou. V lidové pohádce se poučíte, že si s dobrým slovem vždy nevystačíte, takže je občas třeba použít násilí, aby bylo na světě zase krásně.

Text: Petr Horálek

Československo, 1955
Premiéra 1956
70 minut

Režie:

Jaromír Pleskot

Scénář:

Jiří Brdečka,

Jaromír Pleskot

Hrají:

Ladislav Pešek,

Josef Beyvl,

František Smolík,

Josef Hlinomaz,

Eman Fiala

a další

V esnický muzikant s dobrým srdcem (Ladislav Pešek) dokáže být veselý, i když mu právě kručí v žaludku.

Vykutálený hostinský (Josef Beyvl) se rovněž rád zasměje, ale nejraději na úkor druhých. Slíbí proto naivnímu tulákovi jitrnici, jakou svět neviděl – když zazpívá jeho hostům při vepřových hodech.

Neviditelná jitrnice

Loutnísta však za vystoupení dostane na talíři jen velký krajíc chleba. Po chvíli ponížení však překoná šok a začne předstírat konzumaci. S hrdou hlavou a chlebem v mošně opustí hospodu a na kopci potká chudého stařečka (František Smolík) s pejskem Azorem. Ačkoli má muzikant sám velký hlad, o pečivo se s ním rozdělí.

Vzápětí se před ním zjeví bohatě oblečený kouzelný dědeček, který mu za dobrý skutek daruje ubrousek, jenž se sám prostírá, a oslíčka Honzíčka, který sype (ze srsti!) zlaťáky. Rozradostněný hudebník se naivně vrací na noc do restauračního zařízení U Pečinky a chlubí se svým štěstím. Filuta živnostník ho za odměnu uspí a čarovné věci vymění, přičemž namaluje bílou skvrnu na čelo obyčejnému oslíkovi.

Animované násilí

Muzikant přijede domů, kde ho čeká šest hladových dětí (s velkým chlebem na stole), bytelná chalupa s pozemkem a domácí zvířectvo (slepice, husy, ovečky). Brzy pozná, že kouzelné dary jsou fuč, takže k večeři si dá nanejvýš vzduch omaštěný

Řeka Svratka na svém horním toku připomíná potok.

„ Já s písničkou jdu jako ptáček, někdy spadnu na nos – to se ví.

Žďárské vrchy vybízí k zimním radovánkám a výletům.

Na Vysočině se zachovalo hodně lidových chalup, zde třeba v Daňkovicích.

větrem, jak mu v úvodu předpověděl zlodějský hospodský. Naštěstí se znovu objeví kouzelný dědeček a přidá mu třetí dar – pytel s neúnavným, protože namalovaným obuškem.

Když hospodský odmítne vrátit, co ukradl, obušek ho zmlátí, až má nepočítaně modřin a boulí. Však také pražská kina, která se odvážila tento film promítat během Palachova týdne v lednu 1989, dostala pokutu. Lid se nakonec v pohádce přece jen dostal k neomezenému zdroji jídla a peněz. Chudák státní banka a potravinářský průmysl.

Výhledy od Sněžného

Všechny exteriérové záběry filmaři pořídili ve Žďárských vrchách na Vysočině. V úvodních minutách muzikant zpívá a hraje v blízkosti kamenitého potoka, do kterého z nepozornosti spadne. Ve skutečnosti se jedná o řeku Svratka

a místo se nachází ve vesnici České Milovy. Když později muzikant jede na vyměněném oslíkovi z hospody domů, můžeme se kochat nádhernými výhledy do krajiny. Pokud byste se chtěli po cestě projít také, najdete ji snadno. Nachází se severně od městyse Sněžné v místech zvaných Na Pustině. Zaměřte si místní výškový bod 734 metrů nad mořem – a jste tam. Buchtův kopec v nedalekých Daňkovicích zase posloužil jako místo s chalupou, kde hlavní hrdina příběhu bydlí.

Na výlety po místních turistických cestách se lze vydat též v lednu, stačí vystoupit z vlaku ve stanici Borová u Poličky nebo Čachnov na trati 261. Pokud výlet odložíte na jaro či léto, lze si naplánovat túru delší. V tom případě můžete využít hlavní trať přes Vysočinu a začít třeba ve Žďáru nad Sázavou. □

Žďárské vrchy

Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy byla vyhlášena v roce 1970. Má rozlohu 709 km² a zahrnuje čtyři národní přírodní rezervace (Dářko, Radostínské rašeliniště, Ransko a Žákovu horu), deset přírodních rezervací a 36 přírodních památek. Najdete tu rozsáhlé bučiny, borové porosty, vrcholové skály (nejvyšší se nazývá Devět skal a měří 836 m n. m.), rybníky a mokřadní vegetaci či velký počet objektů historické lidové architektury včetně těch ve skanzenech Veselý kopec a Betlém v Hlinsku. Pramení zde řeky Svratka, Chrudimka, Doubrava, Oslava a Sázava.

Ze Sázavy do Žďáru kolem rybníků a slona

Na lednovém výletu se pokocháme výhledem z rozhledny na Žďárské vrchy, Železné hory a Posázaví. Objevíme turistický pramen řeky Oslava i rybník, který dříve býval loukou. A pokud by nám to nestačilo, můžeme ještě prozkoumat historická zákoutí Žďáru nad Sázavou.

Text a foto: Jaroslav Vála

Zvlaku vystoupíme ve stanici nesoucí jméno řeky, která jí protéká. Nejde ovšem o město Sázava, nýbrž o stejnojmennou vesnici na trati z Havlíčkova Brodu do Žďáru nad Sázavou. V prosinci 1898 zde byla zprovozněna jednokolejná železniční dráha mezi tehdejším Německým Brodem a Žďárem, kterou v roce 1953 nahradila nová, dvukolejná. Ta vede dál od obce, a tak nás nesmí překvapit, že k prvním stavením ujdeme asi tři čtvrtě kilometru.

Metr a půl vysoké překvapení

Postupně mineme nejprve katolickou kapličku a později i evangelický kostel. Asi po 150 metrech nás u rodinného domku po pravé straně čeká překvapení – zhruba metr a půl vysoká socha slona. Jejím autorem je sochař Michal Olšiak, známý svými betonovými sochami rozmístěnými zejména na Žďársku. Na konci vesnice se dostaneme k místu, kde začíná krásný úsek posázavské cyklotrasy č. 19.

My ovšem pokračujeme ještě pár set metrů po silnici, ze které odbočíme doleva na úzkou asfaltku. Na křižovatce na okraji obce Rosička se můžeme rozhodnout, zda půjdeme dál, nebo si uděláme necelý kilometr dlouhou odbočku po žluté turistické značce.

Stožár jako rozhledna

Na kopci Rosička (645 m n. n.) totiž stojí jeden z moderních telekomunikačních stožárů sloužící zároveň jako rozhledna. Měří 42 metrů, přičemž vyhlídkový ochoz je umístěný 24 metrů nad zemí a vede na něj 140 schodů. Pokocháte se zde výhledem na Posázaví, Žďárské vrchy či Železné hory. Od rozhledny se vrátíme zpátky do vesnice, která má v současnosti necelých 50 obyvatel.

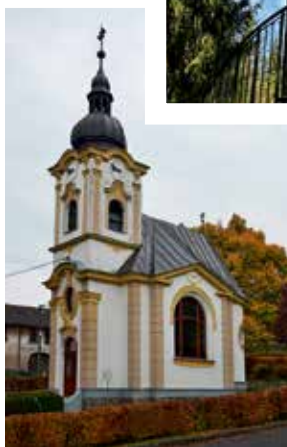
Žlutá turistická značka nás po silnici přivede do Matějova, kde se můžeme podívat na náves ke kapli Navštívení Panny Marie. Byly do ní zakoupeny dva zvony od brněnské firmy Rudolfa Manouška, ale větší z nich byl za první světové

Rozhledna Rosička

19 km

délka trasy

Kaple Navštívení Panny Marie v Matějově

Socha slona od Michala Olišiaka

Historická radnice ve Žďáru nad Sázavou

války zrekvírován pro válečné účely. Zůstal pouze malý umíráček, k němuž provizorně přibyl starý zvon ze zvoničky ve škole, a teprve v roce 1929 si občané zakoupili zvon nový.

Z louky rybník

Z Matějova se vydáme po modré turistické značce k Matějovskému rybníku. Dřív zde bývala louka, v 80. letech předminulého století ji zatopili a dlouhá hráz řídkce porostla stromy. Cestou k rybníku Velký Babín se k modré značce připojuje naučná stezka Babín. Původně měla deset zastávek, avšak v roce 2009 došlo k jejímu zkrácení a z původních deseti zastavení zůstalo šest.

Čtyři informační panely pojednávají o flóře a fauně v okolí rybníka, další dva poskytují základní informace o CHKO Žďárské vrchy. Poblíž severovýchodního břehu je označen turistický pramen Oslavy, zatímco ten skutečný se nachází o několik set metrů severněji na potůčku, který napájí rašeliníště nad rybníkem Velký Babín.

Radnice se zvonkohrou

Po zpevněné lesní cestě, později úzké asfaltce přijdeme ke strojárnám ŽĐAS. To už se ocitneme na okraji Žďáru nad Sázavou a k nádraží nám zbývá jeden kilometr. To ovšem neznamená, že nemůžeme pokračovat do centra, jemuž dominuje renesanční radnice se zvonkohrou na nároží či novodobá žulová kašna ve tvaru mísy s motivem pěti pramenů řek na Vysočině. □

Vlakem do Sázavy u Žďáru

Z Brna

Rychlíkem do Žďáru nad Sázavou a dál osobním vlakem

Z Jihlavy

Osobními vlaky s přestupem v Havlíčkově Brodě

Za tuto trasu získáte v aplikaci Vlakem na výlet 20 ČD Bodů.

www.nacestu.cz

Jihlava švédská a pak zase císařská

Jihlava možná působí jako nenápadné město uprostřed Vysočiny, ale nenechte se mýlit. Mnohokrát zasáhla do naší historie, a to i při volbě českých králů. Na konci třicetileté války byla necelé tři roky okupována švédským vojskem a v té době probíhaly právě zde jedny z nejkrvavějších bojů na našem území.

Text: Petr Horálek

Poslední roky třicetileté války byly plné marnosti a mrtvol. Obě strany konfliktu – katolická liga stejně jako protestantská unie – věděly, že na úplné vítězství nemají dostatek sil. Tehdy se české země pod náparem švédských vojsk měnily v tratoliště krve. Nepřátelská strana dosáhla v březnu 1645 velkého vítězství v bitvě u Jankova nedaleko Benešova, kde padlo asi 6 500 vojáků. Švédský generál Torstenson potom se svými muži zamířil na Moravu.

Tyranie ohnivého muže

Část jeho vojáků pod velením generálmajora Wittenberga doputovala k Jihlavě a po dvou dnech – přesně 13. března – se bez boje dostala za hradby, a to otevřeným padacím mostem u Špitálské brány, podle legendy prý za úplatek. Faktem je, že ve městě tehdy nebyla žádná posádka ani dostatek potravin. Za pár dní dorazil generál Torstenson, který jmenoval velitelem posádky plukovníka Österlinga. Tomu se pro jeho rusé

vlasý a výbušnou povahu začalo přezdívat ohnivý muž. Plukovník zavedl tyranský režim. Popravy a exemplární tresty byly na denním pořádku, a to jak vůči civilistům, tak vůči vlastním vojákům. Za krádež nebo znásilnění se uděloval rovnou trest smrti. Místní obyvatelé přišli brzy o iluze a pokud možno utekli. Švédové sice slibovali náboženskou svobodu a zachování starých privilegií, místo toho Jihlavu drancovali, plenili a částečně vypálili. Jediné, čemu věnovali pozornost, bylo zesilování opevnění. Z vojenských důvodů rovněž zbourali předměstí.

Život pod granáty

Zatímco na začátku války žilo v Jihlavě 8 000 obyvatel, za švédské okupace zbyla v hospodářsky vyčerpaném městě jen asi tisícovka lidí. Vše se podřizovalo armádě. Švédská obrana města se mohla opřít o dva jízdní a dva pěší regimenty a 28 děl. Ve stejné době, kdy nepřítel okupoval Olomouc (1642–1650), se habsburská moc postupně konso-

Foto: Wikimedia a Mapy.cz

Švédský generál Torstensson

Opevnění Jihlavy z roku 1650

Následky obléhání

Samotné obléhání Jihlavy si vyžádalo přes 1 000 padlých na obou bojujících stranách. Na město dopadlo asi 6 000 projektilů a střel. Když Švédové odešli, zůstalo tu jen 189 obyvatelných domů. Po válce byly pobořené hradby znovu vybudovány, a to zejména ze strachu před tureckými nájezdy. Jenže smrt přišla odjinud. Na přelomu 17. a 18. století čelila Jihlava několika morovým ranám. Například při epidemii v roce 1690 zemřely dvě třetiny obyvatel města.

U kostela sv. Jakuba Většího zemřel švédský velitel města Österling.

lidovala a upevňovala své pozice v Čechách a také na Moravě. Císařská vojska postupně dobyla Třebíč, Telč, Pelhřimov, Německý Brod – a postupně Jihlavu obkličovala.

Ještě v létě 1647 vyráželi švédští vojáci z Jihlavy do okolí a vypalovali vesnice, a dokonce též město Žďár nad Sázavou. Na začátku září ovšem dorazila císařská vojska od Čáslavi pod velením polního maršála Jana Kryštofa III. z Puchheimu. Švédové odmítli kapitulovat, a tak 5. října začala systematické ostřelování. Na Jihlavu padaly desítky a stovky koulí a výbušných granátů. Dne 22. listopadu padla východní část opevnění, o čtyři dny později další, což umožnilo vést generální útok 30. listopadu, kdy bylo na město vypáleno přes 1 000 střel.

Mír za svobodný odchod

Švédský velitel Österling zemřel na barikádách u kostela sv. Jakuba Většího. Byl zasažen hned třemi kulkami, podle pověsti skleněnými. Jeho nástupce plukovník Bengtsson v boji ještě pár dní pokračoval, ale 7. prosince souhlasil s kapitulací. Výměnou za mír získal volný odchod svých mužů. Tři stovky švédských vojáků o den později odtáhly směrem ke Slezsku – i s ostatky plukovníka Österlinga, který byl pohřben u Baltu. Dodnes se nicméně vypráví, že se jako duch do Jihlavy vrátil a straší tu na ohnivém koni. □

Králové v Jihlavě

- Dne 14. srpna 1436 zde byl uznán Zikmund Lucemburský za českého krále i ze strany svých dosavadních odpůrců.
- Dne 27. května 1471 tu byl korunován uherský král Matyáš Korvín, jehož však za českého krále uznala jen část domácí šlechty.
- V roce 1765 tady proběhly vojenské manévry pod velením císaře a budoucího českého krále Josefa II.

Zikmund Lucemburský

Do přírody

Z Pekelného kopce máte Třebíč jako na dlani

Pokud se na svět díváte rádi z výšky, udělejte si výlet na rozhlednu Na Pekelném kopci. Ta je vysoká 26,5 metru a při troše štěstí z ní uvidíte Alpy. Podle pověsti odhodil sv. Prokop dřábla z míst, kde dnes stojí třebíčská bazilika, co nejdál a satanáš dopadl právě na Pekelný kopec. Konstrukci rozhledny tvoří čtverce skládané nad sebe, přičemž každý kousek je pootočený. Podíváte-li se na rozhlednu zezdola, objevíte šesticípou Davidovu hvězdu, která odkazuje na místní židovskou čtvrť. Turistický výlet spojený s vlakem můžete začít na nádraží v Třebíči a skončit třeba ve stanici Kojetice na Moravě nebo Stařeč.

Za zábavou

Herna a kavárna Hopík přímo v centru Žďáru

Když vás ve Žďáru nad Sázavou zastihne nepříznivé počasí, schovejte se do herny Hopík na náměstí Republiky, která je současně kavárnou. Zatímco dospělí si dají občerstvení, děti do výšky 150 centimetrů si mohou v ponožkách zařadit na skluzavkách, prolézačkách, v tunelech nebo na trampolíně. Prostor je přehledný, takže budete mít všechny ratolesti stále na očích. Mají zde i koutek s balonky pro batolata.

Za poznáním

Do Muzea nové generace za multimediálními efekty

Při návštěvě Žďáru nad Sázavou nezapomeňte na Muzeum nové generace, které najdete na zámku. Děti tu zábavnou formou vstřebávají informace o historii. Expozice využívá videomapping, optické iluze, hry se světlem, promítání a projekce. Hned po příchodu si vezměte sluchátka, ve kterých vám hlas herce Jiřího Bartošky převypráví příběh každého předmětu. Až do konce dubna mají otevřeno v úterý až neděli od 9 do 17 hodin.

ČD Fanshop

NOVINKA

Jedinečné dárkové předměty
nejen pro milovníky vlaků

- oblečení pro malé i velké
- železniční modely a hračky
- maličkosti pro radost

Cestování
vlakem
je ekologické

Potěšte sebe a své blízké.
www.cd.cz/fanshop

České dráhy
Národní dopravnice

Nez cassé

Krásky se zlomeným nosem

Lokomotivy své přezdívky často dostávají podle čelních partií. Někdy jsou to jména honosná, třeba podle slavných hereček jako Brigitte Bardot, jindy zase nelichotivá. Ve Francii vznikla celá série mašin, kterým se v originále říká Nez cassé, v překladu zlomený nos.

Text: Petr Štáhlavský

Lokomotivy řady 6500 z rodiny Nez cassé doprovázely i nejrychlejší expresy v Evropě.

Když v roce 1957 vyrazily na evropské koleje nové luxusní vlaky Trans Europ Express (TEE), nasadily na ně mnohé železnice čerstvě vyvinuté motorové jednotky. Francouzi oproti tomu vsadili na pouhou úpravu již dřív vyráběných motorových vlaků pro mezi-regionální spoje. Krok to byl logický. V zemi galského kohouta začala elektrifikace železnic soustavou 1 500 V DC na začátku 20. let 20. století a rychle se rozšiřovala po celé zemi. Od roku 1953 elektrifikovali Francouzi své tratě novou výkonnou soustavou 25 kV 50 Hz AC a v roce 1955 vytvořily francouzské elektrické lokomotivy na desítky let platný železniční rekord 331 km/h.

Intenzivní elektrifikace

Také v Belgii, Nizozemsku a Německu probíhala elektrifikace tratí. Všechny tyto státy měly velkou tradici v elektrickém provozu už z předválečného období. Francouzi tedy mysleli na brzké nasazení klasických souprav s výkonnými a rychlými elektrickými lokomotivami. Tuto ideu proměnili v realitu už v roce 1964. Umožnily to nové luxusní vagony označené jako typ PBA podle prvních písmen hlavních měst na trase Paříž – Brusel – Amsterdam a nové elektrické lokomotivy řady CC 40 100.

Tyto stroje byly úplně jiné než všechny, které do té doby na francouzských kolejích jezdily. Neskutečně dlouhé (22 metrů) stříbrné stroje stály

Žlutá lokomotiva Nez cassé z Nizozemska

Francouzské lokomotivy tohoto designu vyměnily během provozu několik barevných schémat.

Jako kanárek

Nizozemské dráhy NS využívají stejně jako Francouzi napájecí soustavu 1 500 VDC. Když na začátku 80. let 20. století hledaly náhradu za starší stroje, otestovaly jednu z lokomotiv Nez cassé a následně objednaly dvě série označené jako typ 1600 a 1700. Celkem 139 nových lokomotiv s výkonem 4 400 kW bylo dosud nejsilnějšími nizozemskými stroji. Používaly se v nákladní i osobní dopravě. Společnost NS loni vyřadila posledních osm typicky žlutých lokomotiv z pravidelné dopravy. Několik lokomotiv provozují ještě soukromí dopravci.

na dvojici krátkých třínápravových jednomotorových podvozků typu monomotor, které byly pro francouzské stroje typické. Jediný motor v podvozku s malou vzdáleností kol poháněl přes převodovky všechny nápravy najednou. Dvojice motorů dávala lokomotivám výkon 3 670 kW a umožnila jim rychlost až 240 km/h. Francouzské dráhy SNCF počítaly s jejich provozem na vlacích TEE do Belgie, Nizozemska a Německa, z toho důvodu je jako první lokomotivy na světě nechaly vybavit hned čtveřicí napájecích systémů.

Co však bylo výrazné, bylo jejich čelo. Do té doby se lokomotivy stavěly s jednoduchými plochými čely, ovšem tady se najednou objevily partie s dvojítm ostrým zalomením, které bylo zvýrazněné jemným zešpičatěním v ose lokomotivy. Dynamický vzhled navíc podtrhovalo okřídlené logo SNCF „na prsou“ a červený pás na boku, který byl na obou koncích lokomotivy zalomený do tvaru šipky.

Dvorní designér

Za tento neobvyklý design byl odpovědný francouzský designér Paul Arzens. Tento muž se stal dvorním designérem lokomotivky Alstom a národního dopravce SNCF. Designem drážní techniky se začal zabývat ve 30. letech a v 50. letech navrhl vzhled nových elektrických lokomotiv pro SNCF řady BB 9200, BB 16000, BB 25200 a dalších odvozených typů, kterých se v 50. a 60. letech vyrobilo víc než 300 kusů. Podílel se rovněž na návrzích železničních vozů a dalších prvků.

Pro nové expresní lokomotivy se nechal inspirovat postavou sprintera ve startovním bloku nakloněnou dopředu, aby dokázal co nejrychleji vyběhnout a dosáhnout svého cíle. Sklonění čelních skel strojvedcovské kabiny mělo ještě jeden důležitý význam – chránit strojvedoucího před slunečními paprsky. Při plánované dvousetkilometrové rychlosti, při které je pro reakci strojvedoucího rozhodující každá vteřina, to byl důležitý bezpečnostní prvek.

V roce 1964 dodal Alstom první čtyři lokomotivy. Druhá, upravená série o šesti strojích byla vyrobena v letech 1969–1970. Měla silnější motory a výkon 4 480 kW, ale nižší maximální rychlost 220 km/h. Další šest kusů s maximální rychlostí 180 km/h si na začátku 70. let pořídily také belgické dráhy SNCB a označily je jako řadu 18.

Zajímavý osud lokomotiv

Francouzské stroje sloužily do roku 1996 na lince Paříž – Brusel – Amsterdam, a protože nikdy nevyužily „německou“ trakční soustavu, byla tato část už během provozu demontována. Na rozdíl od nich vozily lokomotivy belgických drah mezistátní vlaky pravidelně až do Kolína nad Rýnem, a využívaly tak všechny trakce. Z provozu byly vyřazeny v roce 1999.

Elegantní stroje byly desítky let tváří expresů jako Brabant, Étoile du Nord, Île de France nebo Oiseau Bleu. Svým komfortem patřily k tomu nejlepšímu, co evropské železnice před zavedením rychlovlaků nabízely. Až desetivozové vlaky zvládaly v 70. letech cestu z Bruselu do Paříže dlouhou

Marocké Nez cassé doprovázely i expresy.

Cesta do zámoří

Lokomotivy Nez cassé byly exportovány rovněž do Jižní Koreje a Maroka. V Asii se používaly v nákladní dopravě. Měly rychlost jen 85 km/h a trojici podvozků se šesti motory s méně obvyklým uspořádáním B0'B0'B0'. Jejich výkon byl 3 900 kW. Marocké lokomotivy byly konstruovány pro suché a teplé počasí na severu Afriky. Používaly se k dopravě těžkých nákladních vlaků z Casablancly do Fezu nebo Marrákeše. Všechny tyto stroje již byly vyřazeny.

310 kilometrů bez zastávky za 2 hodiny 25 minut, a v opačném směru dokonce ještě o pět minut rychleji. Cestovní rychlost byla slušných 133 km/h.

Zatímco lokomotiv 40 100 SNCF a 18 SNCB se dohromady vyrobilo jen o něco víc, než je prstů na obou rukách, další stroje s upraveným designem lze počítat na stovky. Jejich tvary už nejsou tak dynamické, oproti svým předchůdkyním atletických tvarů působí trochu široce a usedle, ale rozhodně za nimi svými výkony nezaostávají.

V letech 1969–1986 dodal Alstom francouzským železnicím skoro 600 elektrických lokomotiv ve čtyřech hlavních typech: CC 6500, BB 15000, BB 7200 a BB 22200. Lišily se počtem náprav, výkonem či trakční soustavou, pro kterou byly určeny. Francie využívá dva systémy: starší 1 500 VDC

a mladší 25 kV 50 Hz AC. Proto byly lokomotivy vyráběny jako jednosystémové pro jednu či druhou trakci i jako dvousystémové.

Nejrychlejší vlak světa

Stroje se „zlomeným nosem“ dopravovaly nákladní vlaky, osobní spoje, příměstské patrové soupravy či spoje InterCity, TEE a EuroCity. Lokomotivy řady CC 6500 vozily nejrychlejší klasické vlaky světa, rychlejší byly pouze japonské rychlovlaky šinkansen.

V roce 1971 zavedly SNCF „rychlovlak“ Aquitaine s prestižním označením TEE 1/2 mezi Paříží a Bordeaux na jihozápadě Francie. V nejlepších letech zvládal trať dlouhou 584 kilometrů bez jediné za-

Typ 40100 SNCF v čele vlaku TEE

Šedý „beton“ byl charakteristický pro francouzské Nez cassé.

Nez cassé v Portugalsku

Při testech v USA

stávky za 3 hodiny 50 minut. Při cestovní rychlosti 153 km/h se z něj stal nejrychlejší klasický vlak na světě. Více než polovinu trasy, přesně 328 kilometrů, mohl projet maximální rychlostí 200 km/h.

Základ v lokomotivě CC 6500 měla též čtveřice dvousystémových strojů řady CC 21000. Tak malý počet zásadně neovlivňoval každodenní provoz, ale stroje byly důležité pro další vývoj. Zkoušely se na nich některé komponenty budoucích rychlovlaků TGV. Při jejich testování bylo dosaženo rychlosti 285 km/h. Později se používaly pro kontrolní jízdy na první vysokorychlostní trati ve Francii z Paříže do Lyonu. Jeden ze strojů byl zapůjčen do USA, kde ho testovala společnost Amtrak.

Někde stále slouží

Lokomotivy s přezdívkou Nez cassé se proslavily hlavně v elektrické trakci. Stejný design nesly i silné dieselové lokomotivy řady CC 72000. Společnost SNCF jich nechala v letech 1967–1974 vyrobit

92 kusů. S rychlostí až 160 km/h a výkonem 2 650 kW byly určeny pro dopravu těžkých expresů o deseti a více vozech a k náhradě parních lokomotiv na neelektrifikovaných tratích. Vozily například spoje TEE z Paříže do Basileje nebo Ženevy. Poslední z nich byly z pravidelného provozu vyřazeny až v roce 2009.

Přestože první lokomotivy se zlomenýmnosem vznikly už před více než půl stoletím, stále zůstávají v některých zemích v provozu. Dokazují, že jejich autor vytvořil skutečně jedinečný a nadčasový design. □

S širokým rozchodem

Portugalské železnice CP si objednaly celkem 21 lokomotiv Nez cassé. Ty jsou určeny pro napájecí soustavu 25 kV 50 Hz a mají široký, tzv. iberský rozchod 1 668 mm, používaný ve Španělsku a Portugalsku. Nesou výrazný oranžový nátěr a uplatnily se v osobní i nákladní dopravě.

Brižita

Jugoslávské železnice se při modernizaci stejnosměrných lokomotiv obrátily na Alstom a v letech 1975–1977 u něj koupily 39 lokomotiv označených jako typ 363. Kvůli tvarům a francouzskému původu jim Slovinci přezdívali Brižita podle herečky Brigitte Bardot. Slovinské stroje mají maximální rychlost 125 km/h a výkon 2 970 kW.

Slovinská Brižita

12x ročně

Zajímá vás železnice hlouběji a chtěli byste si přečíst víc článků s touto tematikou? Zkuste oborový magazín Železničář, který koupíte v pokladnách na nádražích nebo si jej můžete předplatit za 500 Kč na rok či za ČD Body z věrnostního programu Českých drah a získat navíc 4x ročně oboustranný plakát ve formátu A2. Více informací naleznete na stránkách zeleznicar.cd.cz.

Dalších 238* židlí zůstalo prázdných

* Tolik lidí v roce 2022 zbytečně zemřelo na železnici.

Dávejte na sebe pozor.

SPRÁVA
ŽELEZNIC

[BudesNamChybet.cz](https://www.budesnamchybet.cz)

 České dráhy
Národní dopravnice

 Ministerstvo dopravy

Vlakem na Ukrajinu

Поїздом в Україну

JEDNA JÍZDENKA
NA CELOU CESTU
ОДИН КВИТОК
НА ВСЮ ДОРОГУ

Jízdenku lze
zakoupit
z kterékoliv
stanice v ČR

Квиток можна
придбати на
будь-якій
станції в Чеській
Республіці

- každodenní spoj s odjezdem z ČR dopoledne přes Przemysl do Lvova, Tarnopolu, Chmelnického, Vinnice, Kyjeva a zpět
- každodenní spoj s odjezdem z ČR večer do Košice a dále přímým vlakem Košice–Čop–Muкачеvo a zpět
- prodej v e-shopu ČD, v mezinárodních pokladnách ČD nebo jako TeleTicket na telefonním čísle 221 111 122

- щоденне сполучення з відправленням з Чехії вранці через Перемишль до Львова, Тарнополя, Хмельницького, Вінниці та Києва і назад
- щоденне сполучення з відправленням з Чехії ввечері до Кошице, а потім прямим поїздом Кошице – Чоп – Мукачево і назад
- продаж в інтернет-магазині Чеських драг (ЧД) www.cd.cz/eshop, в міжнародних касах ЧД або як TeleTicket за телефоном 221 111 122

Praha–Lvov
od 1359 Kč
Ostrava–Kyjev
od 1530 Kč

Praha–Muкачеvo
od 818 Kč
Olomouc–Muкачеvo
od 645 Kč

TIP: Ceny včetně místenek platné k 10. 12. 2023.

ПОРАДА: Ціни з урахуванням бронювання місць дійсні з 10. 12. 2023.

Подорожуйте з нами.
www.cd.cz/ua

České dráhy
Národní dopravec

ČD

servis

Vlakem na lyže s nabídkou ČD Ski

Vyrazte za sněhem. České dráhy i tuto sezonu připravily zajímavé slevy pro lyžaře, kteří na hory přijedou vlakem. Stačí předložit jízdenku ČD v pokladně partnerských skiareálů.

Chcete si v zimě užít parádní lyžovačku za výhodné ceny? Vydejte se letos na lyže vlakem Českých drah. Lyžařské areály v Čechách a na Moravě jsou připravené přivítat své první návštěvníky a pro náročnější lyžaře je tu dobře dostupný švýcarský Davos Klosters. Cestující vlakem získají v rámci produktu ČD Ski slevu 20% na denní skipasy ve čtyřech tuzemských skiareálech, na Lipně dokonce ještě větší. V zahraničním ski resortu Davos Klosters se jedná o 20% slevu na dvou- nebo třídní skipasy.

Výhodné ceny

Nabídka ČD Ski platí od 13. ledna do 24. března 2024, ve švýcarských Alpách s kvalitními sněhovými podmínkami až do 31. března 2024. Umožňuje využít lyžařům, kteří přijedou do lyžařského

střediska vlakem Českých drah, slevu 20% na denní skipas. Stačí předložit platnou jízdenku ČD v pokladně vybraného skiareálu. Prémiový produkt ČD Yetti v lyžařském areálu Lipno nabízí slevu dokonce 30% na denní skipas. Do českých, respektive moravských hor se lyžaři dostanou z krajských měst nebo regionálních center většinou za hodinu, nejpozději pak do dvou hodin.

Ski & Bike Špičák na Šumavě je největším lyžařským areálem Plzeňského kraje a patří k nejlépe dostupným železniční dopravou v České republice – nástupiště vlaku jsou vzdálená jen několik desítek metrů od pokladen. Skiareál Tanvaldský Špičák je lyžařům dobře dostupný z Liberce nebo Jablonce nad Jizerou s přestupem ve Smržovce. Z Olomouce se milovníci lyžování mohou vydat pohodlně vlakem na Ostružnou do stanice Jeseník a pro obyvatele Karlových Varů a okolí je tu oblíbený Pernink.

Šumavský Skiareál Lipno nabízí výhodnou cenu pro ty, kdo přijedou vlakem z Českých Budějovic do Lipna nad Vltavou a odtud se potom dostanou návazným skibusem až ke sjezdovce.

Náročnější alpské lyžování

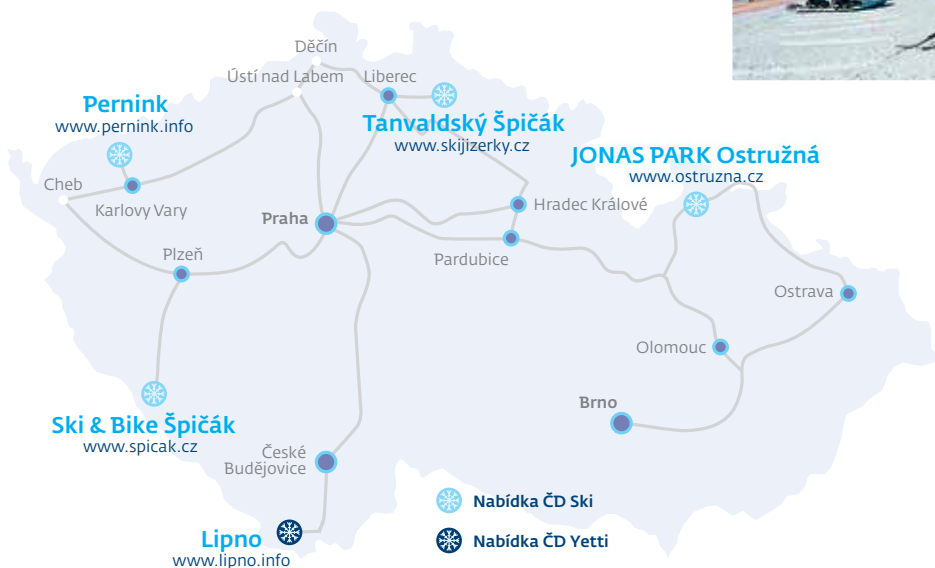
Zájemci o náročnější lyžování se mohou vydat vlakem do Alp, konkrétně do švýcarského ski resortu Davos Klosters s téměř 300 kilometry sjezdovek. Skiareál nabízí v rámci ČD Ski 20% slevu na dvou- nebo tří denní skipasy s výběrem ze 110 sjezdovek všech obtížností v celkové délce 280 kilometrů v nadmořské výšce až 2 844 metrů. Díky této výšce a kvalitě sněhu je areál Davos Klosters oblíbený také v období jarního lyžování, proto zde nabídka ČD Ski platí do 31. března 2024!

Pohodlně přes noc

Pro cestu do Švýcarska mohou lyžaři využít pohodlný noční lůžkový spoj Českých drah z Prahy nebo Českých Budějovic do Curychu. Přímý lůžkový vůz odjíždí z Prahy v 18:20 a do švýcarské stanice

Buchs SG dorazí v 7:23 hodin. Ze stanice Buchs SG se následně dostanete přípojem do lyžařského střediska Davos Klosters. Vlak zastaví ve stanici Davos Dorf, což je horské městečko položené v nadmořské výšce 1 560 metrů nedaleko lanovky na Parsenn, v 8:52 hodin. Lyžařské středisko nabízí českým návštěvníkům, kteří přijedou vlakem ČD, též zvýhodněné ubytování na stránce www.davos.ch/zima.

Tipy na vhodné jízdenky, doporučené spoje a bližší informace o partnerských skiareálech najdete na www.cd.cz/cdski. □

Hory	Skiareál	Nejkratší dostupnost vlakem
Jizerské hory	Skiareál Tanvaldský Špičák	Liberec – Smržovka – Tanvaldský Špičák
Jeseníky	JONAS PARK Ostružná	Olomouc – Ostružná – Jeseník
Šumava	Ski & Bike Špičák	Plzeň – Klatovy – Špičák – Železná Ruda
	Skiareál Lipno	Tábor – České Budějovice – Lipno nad Vltavou
Krušné hory	Skiareál Pernink Nádraží	Karlovy Vary – Nejdek – Pernink

Nové tarifní nabídky při cestách vlakem

Hledáte ideální jízdenku pro cesty svých zaměstnanců nebo pro svou rodinu? Pořídte si jízdenku Sdílená IN 100 nebo Virtuální IN Business. Mezi tarifní novinky Českých drah patří rovněž Včasná jízdenka Evropa na Ukrajinu do Lvova a Kyjeva.

Potřebujete přenosnou jízdenku pro rodinu nebo partu kamarádů? Pořídte si online roční síťovou jízdenku Sdílená IN 100, kterou mohou průběžně sdílet až čtyři cestující po dobu jednoho roku.

Sdílená IN 100

Ve všední dny může na tuto jízdenku táta dojíždět do práce, v sobotu ji využije máma k cestě na nákupy a v neděli třeba starší dcera pro cestu s kamarádkami na výlet. Hodí se i pro partu kamarádů, kteří rádi cestují a každý den s ní na cestu vyrazí někdo jiný ze čtyř sdílejících osob. Případně se může osvědčit v menších firmách pro služební cesty. Výhodou je, že není nutné se potkat a předávat si jízdenku osobně, vše se totiž děje elektronicky.

Jízdenka je nahraná na Virtuální In Kartě v mobilní aplikaci Můj vlak. To znamená, že žádné další

jízdenky si nekupujete a ve vlaku ukážete průvodčímu jen QR kód Virtuální In Karty. Tato přenosná jízdenka nabízí celý rok neomezené cestování všemi vlaky ČD ve 2. vozové třídě, bezplatnou přepravu spoluzavazadla nebo psa, zdarma místenky v e-shopu ČD vyjma povinně místenkových vlaků/oddílů. Za zvýhodněné ceny si s ní můžete zakoupit rovněž jízdenky do zahraničí.

Virtuální IN Business

Neomezené cestování v 1. a 2. třídě i další výhody nabízí jízdenka Virtuální IN Business. Je vhodná zejména pro služební cesty zaměstnanců v rámci firmy, ale zakoupit si ji může vlastně kdokoli. Jízdenka je sice přenosná, avšak ve stejný den ji může využít pouze jeden cestující. S touto jízdenkou lze zdarma přepravovat spoluzavazadlo nebo psa a bezplatně budete mít také místenky v e-shopu ČD,

výjimkou jsou povinně místenkové vlaky/oddíly. Pořídíte ji na jeden rok ve dvou variantách, a to pro 20 nebo 50 zaměstnanců. Je nahraná na Virtuální In Kartě. To znamená, že ve vlaku ukážete průvodčímu jen QR kód Virtuální In Karty.

Cestování na Ukrajinu

Včasnou jízdenku Evropa na Ukrajinu z České republiky přes polský Přemyšl do ukrajinských měst Lvov, Ternopil, Chmelnyckyj, Vinnycja a Kyjev je možné nově zakoupit v e-shopu ČD a u pokladních přepážek ČD. Tyto jízdenky se prodávají do 1. a 2. třídy, a to nejpozději tři dny před odjezdem vlaku. Cestující si mohou pořídít buď jen jedno-směrnou jízdenku ve směru z ČR na Ukrajinu, nebo zpáteční jízdenku z ČR na Ukrajinu a zpět. Jedno-směrné jízdenky z Ukrajiny do ČR nelze do odvolání koupit v e-shopu ČD, ale pouze u pokladní přepážky. Podstatné je, že se ve výše uvedených případech jedná o přímou jízdenku, tedy o jednu přepravní smlouvu, a po zaplacení obdržíte ihned jízdenku včetně rezervací pro celou trasu.

Do Lvova a Kyjeva

V relaci Praha – Kyjev stojí jednosměrná Včasná jízdenka od 1 865 Kč, z Ostravy do Lvova 1 024 Kč a z Břeclavi do Kyjeva od 1 741 Kč. Ceny byly platné od 10. prosince 2023. Z těchto cen poskytují ČD na území České republiky slevu pro děti, stu-

denty a seniory. Přesné ceny v českých korunách se stanovují přepočtem z fixní ceny v eurech podle aktuálního kurzu. Při koupi Včasné jízdenky u pokladní přepážky se platí servisní poplatek 50 Kč.

U nových Včasných jízdenek do Kyjeva jde o nabídku, na které spolupracují České dráhy přímo s polským dopravcem PKP Intercity a ukrajinským dopravcem Ukrzaliznycja (UZ). Jízdní doklady zakoupené v e-shopu je potřeba vytisknout a ještě před příjezdem na Ukrajinu nechat zkontrolovat vlakovou četou či pokladníkem ČD nebo vlakovou četou PKP Intercity.

Do Čopu i Mukačeva

Cestující na Ukrajinu mohou využít též stávající nabídku Včasných jízdenek Evropa z Prahy do Čopu a Mukačeva přes Košice. Jízdenky se vydávají na noční vlak EN 443 Slovakia (Praha hl. n. – Košice) s přestupem na vlak R 960 Zakarpattia (Košice – Čop – Mukačevo). V opačném směru se jízdenka vydává na spojení večerním vlakem R 963 Zakarpattia a nočním vlakem EN 442 Slovakia.

Včasně jízdenky Evropa na Ukrajinu jsou nevratné a neměnitelné, respektive storno při vrácení činí 100%. Po vyprodání kontingentu Včasných jízdenek Evropa v e-shopu si cestující může u pokladní přepážky zakoupit standardní mezinárodní jízdenku. □

Spojení na Ukrajinu přes Přemyšl

Směr ČR – Ukrajina

EC 115:

Praha hl. n. (10:19) –
Přemyšl Główny (19:19)

IC+ 716:

Přemyšl Główny (23:26) –
Kyjiv-Pass (09:58)

Směr Ukrajina – ČR

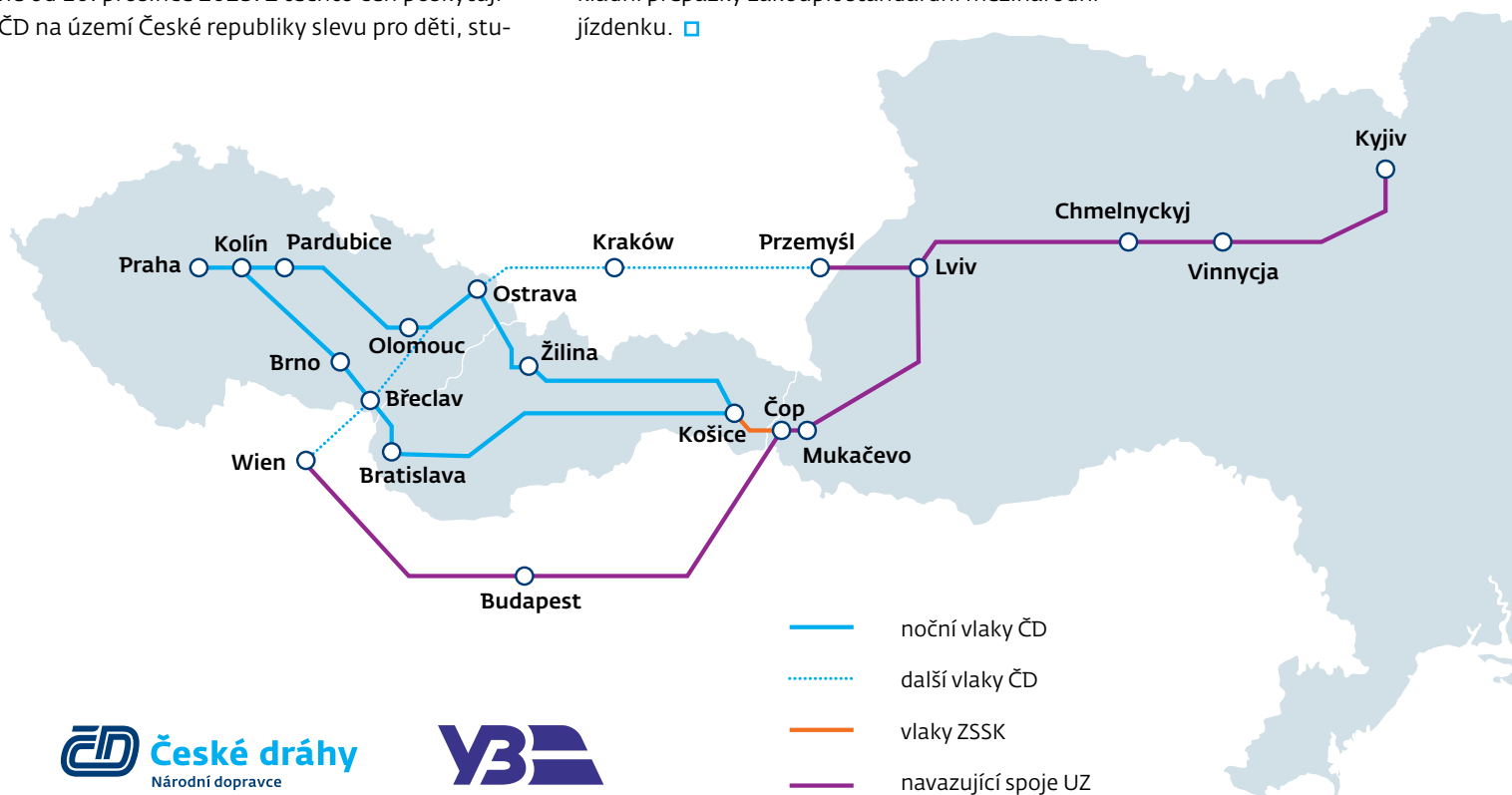
IC+ 705:

Kyjiv-Pass (20:05) –
Přemyšl Główny (04:25)

EC 114:

Přemyšl Główny (07:40) –
Praha hl. n. (17:48)

www.cd.cz/ua

Můžete potkat ve vlaku

Vydejte se po stopách českých svatých

Poutní turistika je fenomén, na kterém si každý najde to své. Může vás duchovně zaujmout a zároveň načerpáte zajímavé informace z naší historie. Místa, kam po české republice putovat, doporučuje historik Jakub Izdný.

Včem vnímáte klady poutní turistiky? Při putování krajinou si každý najde něco. Mohou se jí věnovat lidé, kteří to berou jako součást své víry, ale i ti, kdo mají svůj vnitřní svět postavený trochu jinak. Jako učitel oceňuji, že během těchto cest se vždy něco zajímavého dozvíte, a to nejen z duchovního hlediska.

Hodně oblíbené jsou poutní stezky. Vznikají nějaké nové?

Ve spojitosti s historií a postavami svatých bych doporučil Vintířovu stezku. Je to dlouhá trať, která propojuje Šumavu a lokality spojené s Vintířovým působením, tedy i s Břevnovským klášterem, kde měl být sv. Vintíř pohřben. Prochází přes Prášíly, Hartmanice či Sušici do Blatné a nyní pokračuje značení posledního úseku mezi Blatnou a Prahou. Co se týká osobnosti sv. Ludmily, připravuje se propojení Tetína a Mělníka, tedy jedné z možných lokalit, odkud kněžna pocházela, s místem, kde byla zavražděna.

Která významná výročí ve spojitosti se svatými v nejbližší době oslavíme?

V roce 2025 si připomeneme 30 let od svatořečení Zdislavy z Lemberka, zakladatelky klášterů a špitálů ve 13. století. K tomuto výročí se chystá znovuotevření baziliky v Jablonném v Podještědí, což je místo jejího posledního odpočinku. Letos v květnu

by se měla bazilika po výrazné rekonstrukci otevřít veřejnosti, čímž začne generálka na velké oslavy v roce následujícím.

V příštím roce si připomeneme i další významné výročí – 1 100 let od přenesení ostatků sv. Ludmily...

Je to věc, která propojuje sv. Ludmilu a sv. Václava, protože podle legend to byl právě on, kdo nechal přenést její ostatky z Tetína do Prahy. Jedná se o záležitost, kterou lidé v raném středověku chápali jako začátek jejího kultu. Podle pozdější tradice tento svátek připadá na 10. listopadu. V roce 2021, kdy jsme si připomínali 1 100 let od smrti kněžny Ludmily, se nepodařilo dotáhnout do konce plán na větší výstavu k tématu raného středověku. My se teď snažíme tuto myšlenku oživit a zatím to vypadá, že se projektu chopí v Národním muzeu.

V roce 2027 si připomeneme 1 030 let od smrti sv. Vojtěcha. Jak vnímáte spory ohledně jeho ostatků?

Vojtěchovy ostatky byly zpočátku uloženy v polském městě Hnězdno, než je při vojenské výpravě nechal Břetislav I. převézt do Čech. Přiznám se, že nevím, jaké jsou poslední názory antropologů. Zkoumat ostatky světců je vždy o něco citlivější než zkoumat kosti běžných lidí. Setkáme se

Jakub Izdný

Český historik, který se zaměřuje především na dějiny střední Evropy 9.–11. století, dějiny světců a hospodářské dějiny raného středověku, je odborným asistentem na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Spolupracuje se spolkem Svatá Ludmila, který připomíná české světce a propaguje poutní turistiku jako fenomén současné doby. Jakub Izdný je také autorem knihy Ludmila: kněžna a světice.

Další tipy na poutní cesty najdete na www.putovanizakoreny.cz.

s názorem, že Vojtěchovy ostatky jsou převezené do Čech. Ovšem v Hnězdně samotném existuje poměrně silná tradice, že jsme tam nějakým nedopatřením zapoměli Vojtěchovu lebku a omylem jsme sáhli po špatném nebožtíkovi.

Kam se vydat po stopách sv. Vojtěcha?

V Praze se dá dojít například k Břevnovskému klášteru, který měl Vojtěch založit. To je samozřejmě předmětem historických sporů, protože nemáme originální dokument, který by to dokládal. Existuje pouze opis, ten však může být pozměněný. Břevnovský klášter měl být založen pro mnichy, které s sebou Vojtěch přivedl z Říma, a tím měl pozvednout náboženský život u nás. Předpokládá se, že to byl první mužský benediktinský klášter v Čechách.

Které lokality byste doporučil, kdybychom se chtěli vydat na svatovojtěšská místa vlakem?

Nejpříjemněji se dá po železnici dojet do Libice nad Cidlinou, což je místo Vojtěchova původu. S Libicí

se pojí Slavníkovci jako rod, zde se tedy mohl sv. Vojtěch pravděpodobně narodit. Jede se tam z Prahy poměrně pohodlně a pěšky se dá z nádraží dojít přes vesnici na vykopávky slavníkovského hradiště. Další zajímavá lokalita, která se s tímto světcem pojí, je vesnice Vrbčany. Ta leží na trati kousek od Českého Brodu. Ve 12. století tu měl být nalezen praporec sv. Vojtěcha s kopím knížete Václava, který měl být nesen v čele vojska v bitvě u Chlumce v roce 1126. Čili je to další zajímavost spojená se svatovojtěšským životem.

Kam nejdál jste se vlakem podíval vy sám?

Myslím, že to byl Bělehrad, dojel jsem tam s přestávkami přes Budapešť. Cestoval jsem v době, než začala rekonstrukce tratě mezi Budapeští a Bělehradem. Je docela vtipné, jak dráhy vznikaly vlastně v podobném kontextu a v podobných politických souřadnicích, takže člověk na různých nádražích vlastně potkává věci, které zná z Česka. □

Vlakem po Evropě

Innsbruck

Velkolepé skály všude okolo vám mohou připadat neskutečné. Alpské město nabízí historické budovy, které stojí na březích řeky Inn v překrásném údolí, v kombinaci s bezprostřední přírodou všude kolem. Tohle místo vás prostě ohromí.

Innsbruck je hlavní město rakouské spolkové země Tyrolsko. Leží v údolí Innu v podhůří Alp a svou polohou je ideálním výchozím bodem pro turistiku a zimní sporty. Nachází se asi 30 kilometrů severně od Brennerského průsmyku do Itálie a obklopují ho dominantní vrcholy, na severu je to Hafelekar (2 334 m n. m.) a na jihu Serles (2 717 m n. m.).

Historické centrum

Toto alpské město láká na jedno z nejkrásnějších historických center v Evropě. Snad nejznámější památkou a symbolem Innsbrucku je Zlatá stříška. Zdobí ji 2 657 pozlacených měděných tašek, které se na slunci lesknou. Mohutná budova zámku Ambras vás překvapí svými velkolepými stropy a malbami od malířů, jako je Rubens či van Dyck. Císařský palác Hofburg nabízí nahlédnutí do časů habsburských panovníků a svou barokní podobu získal v dobách Marie Terezie. Jeho součástí je Dvorní divadlo a Dvorní zahrada.

V části Altstadt objevíte kostel Hofkirche s hrobkou císaře Maxmiliána, hlídanou bronzovými sochami, nebo věž Stadtturm, ze které se pokocháte výhledem na protější Zlatou stříšku stejně jako na centrum města. Dál můžete navštívit známou třídu Maria-Theresien-Straße s pěší zónou, kterou lemují historické domy. Centrum Innsbrucku doplňují moderní budovy, které do něj překvapivě zapadají. Jednou z nich je například nákupní centrum Kaufhaus Tyrol od architekta Davida Chipperfielda.

Vysokohorské zážitky

Když se procházíte po městě a rozhlédnete se kolem sebe, téměř všude zahlédnete velkolepé štíty pohoří Nordkette, které tvoří přírodní hradby města. Vydat se můžete na horské túry, lyžování nebo jen na procházky po krásných vyhlídkách. Úchvatný je pohled na majestátní skokanský můstek Bergisel, který ční na stejnojmenném svahu vysoko nad Innsbruckem.

Skokanský můstek Bergisel

Středisko Nordkette je oblíbenou lyžařskou destinací. Cesta z centra na sjezdovku vám zabere pouhých 20 minut. Na světě existuje jen velmi málo míst, kde můžete odejít z domu, nastoupit do lanovky a za pár minut už brázdit zasněženou sjezdovku. Innsbruck je v tomto směru opravdu unikátní.

Rodinné aktivity

Pokud máte chuť na prohlídku Olympijské vesnice, v Innsbrucku je pro to ideální příležitost. Jedná se o wellness centrum a akvapark s plaveckými bazény, které jsou velmi oblíbené zejména u rodin s dětmi. V hlavním krytém bazénu najdete tři plavecké dráhy, fontánu a velkou vodní trysku. Venkovní bazén je otevřený po celý rok, takže ho využijete i po náročném lyžování. Malí návštěvníci si zase užijí dětský bazén uprostřed džungle.

Vydat se můžete rovněž do světa divokých zvířat v alpské zoologické zahradě, která okouzlí jak děti, tak dospělé návštěvníky. Najdete zde víc než stovku různých druhů zvířat, převážně původních obyvatel této oblasti. Místní zoo je atraktivní též v zimních měsících, na jaře je v ní potom k vidění velké množství mláďat.

Tyrolské speciality

A co byste ještě při své návštěvě Innsbrucku neměli minout? Určitě místní gastronomické speciality. Výborné jsou tyrolské špekové knedlíky, které tvoří základ místní kuchyně. Většinou si je můžete dát ve vývaru nebo se zelím a salátem. Další chutovkou jsou vařené brambory s masem s názvem Gröstl. Podávají se přímo na pánvi se sázeným vej-

Tyrolská specialita Gröstl

cem nahoře. Po vydatné túře jistě přijde vhod malá svačinka na prkénku – tu tvoří sýr, špek, uzeniny, studené vepřové sádlo, čerstvé ovoce a zelenina, přičemž vše doladí česnek a křen.

Co se týká sladkého pečiva, zkuste Kiachl, což je tradiční vdolek podávaný s brusinkovým džemem sypaný moučkovým cukrem. Toto jídlo má také svou slanou variantu se zelím. Mezi místní vyhlášené sladkosti patří jablečná kolečka Apfelradeln, sypaná skořicí a moučkovým cukrem, nebo Moosbeernocken, což je borůvková palačinka, opět štědře pocukrovaná. □

Vlakem do Innsbrucku

Do Innsbrucku je ideální cestovat přímým nočním vlakem nightjet, který vyjíždí z Prahy v 18:20 hodin, cesta vám zabere deset hodin a v Innsbrucku vystoupíte ve 4:23 hodin. Další variantou je denní spoj s přestupem v Linci nebo Mnichově, přičemž z Prahy trvá jízda přes sedm hodin. Pro cestu do Rakouska zvolte výhodnou **Včasnou jízdenku Evropa**. Čím dřív ji zakoupíte, tím levněji můžete cestovat.

Za kulturou

Innsbruck je kulturním centrem. Přes rok se tu konají různé slavnosti a festivaly.

Za uměním se vydejte do řady muzeí.

Tyrolské zemské muzeum nabízí expozice věnované přírodě, řemeslům či historii města.

Tyrolské muzeum lidového umění se zaměřuje na tradiční kulturu této oblasti.

Prohlédnete si v něm masky, kroje, ukázky řemesel, lidové umění, betlémy od 18. století do současnosti a zjistíte, čeho se lidé dřív báli.

České Velenice jako líheň železničářů

Střední škola, České Velenice, Revoluční 220 s odborným zaměřením na železniční dopravu připravuje budoucí strojvedoucí, vlakvedoucí, výpravčí nebo třeba opraváře lokomotiv. Její studenti najdou pracovní uplatnění zejména u Českých drah, u společnosti ČD Cargo nebo u Správy železnic.

Text: Miroslav Kříž

Tato škola má za sebou dlouholetou tradici. V roce 1946 byla založena pod názvem Učňovské středisko v blízkosti Železničních oprav a strojírny, kde se již od roku 1872 prováděly opravy osobních a nákladních železničních vozů a parních lokomotiv. Nehledě na opakované změny názvu vychovala a připravila pro budoucí pracovní kariéru víc než 5 000 úspěšných absolventů.

Občas škola hrou

Pro současnou teoretickou výuku budoucích železničářů se na škole v Českých Velenicích využívají kromě znalostí různých provozních předpisů a norem moderní interaktivní pomůcky. Studenti obsluhují modelové kolejiště s rozchodem TT. Digitální program Jednotného obslužného pracoviště umí simulovat kromě běžného provozu vlaků nebo posunu různé krizové dopravní situace, poruchy a mimořádnosti.

Součástí výuky jsou předměty, které se zabývají znalostí železniční geografie, jízdních a přepravních dokladů či integrovaných dopravních systémů. Pro zajištění plynulého a bezproblémového provozu musí žáci zvládnout obsluhu výhybek, návěstidel či sdělovacích a za-

bezpečovacích zařízení. A v neposlední řadě se musí naučit dobře rozhodovat a vhodně komunikovat s ostatními kolegy či cestujícími při řešení náročných situací.

Odborná praxe probíhá zpočátku v učebnách, ale výuku vhodně doplňují společné exkurze na budoucí pracoviště, kde žáci vykonávají odborný výcvik pod dohledem zkušených zaměstnanců.

Prívýdělek během studia

Výhodou železničních oborů je kromě Stipendijního programu ČEDÉS také možnost přivýdělku o víkendů nebo o prázdninách. Již během studia je možné nastoupit do přípravného odborného kurzu, který probíhá přímo v Českých Velenicích nebo na některém z odborných pracovišť. Po jeho úspěšném ukončení mohou žáci pracovat třeba jako samostatní signalisté, vlakvedoucí nebo jako strojvedoucí v přípravě.

Pro zájemce, kteří nejsou z blízkého okolí, má škola připravené nově vybavené dvoulůžkové pokoje v domově mládeže a celodenní stravování ve školní jídelně. Rodinné prostředí internátu nabízí též bohatý program pro trávení volného času včetně zájmových kroužků. □

Rozjed' svou kariéru

Chcete se dozvědět další zajímavosti o škole, podrobnosti o oborech či vyzkoušet své znalosti v přijímačkách nanečisto? Přijedte vlakem na dny otevřených dveří, které se konají v sobotu 13. ledna a v pátek 2. února 2024 od 9 do 14 h. www.sscv.cz

- Chybí vám v magazínu ČD pro vás více článků o vlacích?
- Sledujete aktuální dění na tuzemské i zahraniční železnici?
- Hledáte tipy na zajímavý výlet vlakem, při němž i cesta může být cíl?
- Zajímáte se o historii železniční dopravy?
- Máme pro vás tip:

Roční předplatné časopisu Železničář za 500 Kč

Součástí předplatného jsou čtyři oboustranné plakáty s železniční tematikou. Objednat si můžete i výhodný balíček společně s magazínem ČD pro vás za 720 Kč, a získáte tak slevu přes 20%. Předplatné lze objednat e-mailem na adrese info@cdprovas.cz, telefonicky na čísle **720 797 020** nebo na webových stránkách www.cdprovas.cz/predplatne.

ČD pro vás
a Železničář
720 Kč

ČD pro vás
360 Kč

Železničář
500 Kč

Portugalsko

Dvanáct dní v zemi objevitelů

Když před víc než 20 lety zakoupil český prezidentský pár vilu v Portugalsku, nedokázal jsem tuto investici pochopit. Až osobní návštěva země na samém okraji Evropy a setkání s místními obyvateli mi podaly dostatečné vysvětlení.

Text a foto: Vlastimil Hybrant

Most 25. dubna přes řeku Tejo v Lisabonu

Skalní jeskyně na pobřeží oceánu

Portugalsko

Hlavní město:

Lisabon

Rozloha:

92 230 km²

Počet obyvatel:

10 467 366

Měna:

euro (EUR)

Rybářské loďky na pláži v Nazaré

Udělejte si pohodlí, vyrážíme na jih-západ asi 2 500 kilometrů od naší malé střeoevropské země. Slunce je stále poměrně vysoko nad hladinou oceánu a z toho je zřejmé, že přistání v Lisabonu proběhne od jihu. Klesáme a pod sebou vidíme ocelový most přes řeku Tejo, který se jmenuje 25. dubna a spojuje hlavní město s protilehlou Almadou. I socha Krista Krále na pravé straně mostu je nepřehlédnutelná. Silný poryv oceánského větru námi poměrně silně cloumá, křídla letadla se střídavě naklání a všichni jsme z toho mírně vystrašení.

Všechno načas

Navíc mě znervózňuje skutečnost, že od rána vše jede a letí až nezvykle přesně načas. Na letišti jsme byli dokonce dřív, než jsem předpokládal, a samotný let byl na minutu přesný. To se nám za celá léta cestování ještě nestalo. Velkým překvapením

v letadle bylo několik skupinek mladíků nebo slečen vyrážejících do Lisabonu zapít své poslední dny svobody před odříkáním svatebního slibu. Portugalsko asi není tak daleko, jak se mně osobně zdá.

Cestujeme pouze s příručními zavazadly, proto se na letišti příliš nezdržíme. A díky mobilní aplikaci je cena za taxi nižší než za veřejnou dopravu. Nasedáme do auta k pozitivně naladěnému Brazilci, který nám během jízdy vysvětluje, proč žít právě tady. Z jeho slov o tom, že Portugalsko je třetí nejbezpečnější zemí světa s minimální kriminalitou, příjemnými cenami, dlouhou a významnou historií a pohodovými obyvateli, čerpáme potřebný klid do začátku cesty.

Ráno nevyspáváme a natěšení na všechna nová dobrodružství a místní krásy vyrážíme malými a na pohled chudými uličkami ze čtvrti Beato dolů k centru. Potkáváme babičky vracející se z ranních nákupů a maminky s dětmi spěchající do škol

Žlutá tramvaj č. 28 v úzkých lisabonských ulicích

Maják na mysu Espichel

Útes ve městečku Peniche připomíná klečícího velblouda.

a školek. Obdivujeme červené a žluté historické tramvaje, míjíme čtvrť Alfama s náměstím Largo das Portas do Sol a místní nejstarší kostel z 12. století. Později přicházíme na náměstí Praça do Comércio s neuvěřitelnou rozlohou asi 36 000 m².

Do oceánu míří jen otužilci

Odpoledne vyrážíme vlakem podél řeky Tejo a atlantického pobřeží do 30 kilometrů vzdáleného letoviska Cascais. Obdivujeme malebné uličky, přístav a písčnou pláž. Modré nebe a síla slunce vyzývá ke koupání, do oceánu se však odváží jen skuteční otužilci, my se máčíme pouze po kotníky. Na cestě zpět vystupujeme v západní části Lisabonu – v Belému, kde mimo jiné navštívujeme námořní muzeum. Žasneme nad gigantickým památníkem objevitelů na břehu řeky Tejo a přitom hledíme, zda nepotkáme portugalského prezidenta, který zde sídlí.

V sobotu ráno jedeme poloprázdným vlakem ze stanice Lisboa-Rossio do středověké Sintry. Cesta vlakem byla nejlepší volba, neboť většina návštěvníků přijíždí autem a místní silnice jsou zcela ucpané. Pěšky stoupáme k maurskému hradu z 9. století. Ze stavby zůstaly už jen hradby,

ty jsou však na naše poměry zachovalé a jejich rozloha výrazná. Obejit je celé nám trvá přes hodinu.

Největším zážitkem dne je cesta zpět, a to klimatou cestičkou vedoucí přímo do historické části městečka, plné taveren, restaurací a drobných obchůdků. Odpoledne míříme rovnou na letiště, kde vyzvedáváme zarezervované auto. Čeká nás zhruba 150 kilometrů dlouhá cesta na severozápad do městečka Nazaré v regionu Oeste.

Největší vlny světa

Město Nazaré leží na pobřeží Atlantiku a kromě táhlé písčité pláže, na které jsou nádherné rybářské loďky, proslulo toto místo největšími vlnami světa – za severním vrcholem města se rozléhají gigantické útesy, o které se tříští vlny. Ráno sem jedeme autem, místní lanovka, spojující Nazaré s vesničkou Sítio, je totiž mimo provoz. Zde nás vítá kamenná pevnost São Miguel Arcanjo s krásně červeným majákem, za nímž se asi po půl hodině chůze dostáváme písčným pobřežím k oceánským jeskyním, které zde v průběhu tisíciletí vytvořila slaná voda oceánu.

Skaliska a útesy jsou sluncem vypražené do žlutočervené barvy, s kontrastem barvy oceánu je to opravdu pestrá paleta. Na cestě zpět se zastavujeme

Pomník
objevitelů v Belému

Socha Krista v Almadě

Nad řekou Tejo stojí u města Almada socha Krista Krále, která shlíží na celý Lisabon, rozprostřený na protějším břehu.

Socha byla vztyčena na 133 metrů vysokém útesu v roce 1959. Na vrcholu podstavce je vyhlídka, jež patří k nejpoblábnějším místům v Portugalsku.

Kamenné „břítvy“ z oceánu

ve vesničce Sítio, kde probíhají trhy. Starší ženy oblékly tradiční sedmibarevné flanelové sukně. Vidíme i církevní slavnost velké rodiny v místním kostele. Všichni jsou slavnostně oblečeni a obzvláště ženám to velmi sluší. Vpodvečer si už jen užíváme pohodu písčité pláže, ochutnáváme Bacalhau (nasolenou rybu), Pastel de nata (sladké pečivo) a samozřejmě místní víno.

Po vydatné snídani balíme a jedeme podél pobřeží na jih. Bohužel po pár kilometrech, nedaleko před městem Foz do Arelho, nám auto vypovídá službu. Nezbyvá než čekat na asistenční službu, což se nakonec protáhne na bezmála tři hodiny. Taxi nás odváží zpět na letiště v Lisabonu, kde dostáváme jiný vůz. Časová ztráta je však téměř šest hodin a teprve navečer přijíždíme do města Peniche, místa dalšího ubytování.

Neuvěřitelné skalní útvary

Dopoledne jsme si vyhradili na obchůzku po obvodu poloostrova s městem Peniche. Divoká voda oceánu zde vytvořila neuvěřitelné skalní útvary,

které zdálky připomínají například sedícího velblouda nebo obřího slona. Jinde lze vidět hluboké jeskynní průrvy nebo vertikální vrty. I v tento moment jsou vlny tak velké, že se mé holky drží víc než 100 metrů zpátky. Já si dovolím jít blíž, ale uvědomuji si, že stačí jedno spláchnutí a není cesty zpět na pevnou zem.

Odpoledne trávíme hraním v písku a pozorováním profesionálních surfařů i začínajících nadšenců. Později odpoledne jedeme na skalnatý výběžek Baleal, severně asi 10 kilometrů od městečka Peniche. Tentokrát skály vypadají jako hustá sada nožů s ostřím dlouhým 50 metrů mířícím do oceánu. Jakákoli loď v těsné blízkosti by tady měla šanci ztroskotat. Vlny jsou opět tak vysoké, že i 50 metrů nad hladinou pocítujeme dotek slaných mořských slz.

Další den ráno snídáme na terase. Náhle si za plotem všimnu malé kanadské vlajky a má zvědavost mi nedá. Jdu zjistit, proč zrovna v Portugalsku v den, kdy naši hokejisté hrají na mistrovství světa s Kanadou, visí kanadská vlajka. Po pár met-

Západ slunce
na poloostrově Baleal

Hradby maurského opevnění v Sintře

Rodinná fotografie

Portugalská kuchyně

Portugalci milují krevety, kraby, chobotnice a další plody moře. Místní jsou také výteční cukráři – v každé kavárně a obchodě najdete mnoho druhů různých dortíků a pečených i smažených sladkostí. Asi nejznámější portugalskou pochutinou je Francesinha. Jedná se o dva plátky chleba, mezi nimiž je několik druhů masa (pečené, vařené i uzeniny). Nahoře je položeno vejčisko, které je překryté rozpuštěným sýrem. Celý toast je přelitý výraznou omáčkou. Jako přílohu si k němu místní dávají hranolky. Další známou delikatesou je ryba – Bacalhau. Jedná se o sušenou tresku konzervovanou v soli.

rech vidím jeden stan, tři kola, dvě ženy a jednoho muže. Dáváme se do hovoru a dozvídám se, že jsou zde na dva měsíce a cestují od severu k jihu. Mají v plánu ujet víc než 4 000 kilometrů.

Středověký zázrak

Vyjíždíme k dálnici A8, po níž míříme k nedalekému městečku Óbidos, které je středověkým zázrakem zapsaným na seznamu UNESCO. Historickou část oběhaly vysoké kamenné hradby, po kterých se dá procházet. Jejich šíře přesahuje jeden metr a celý obvod odhaduji na víc než kilometr. Střed města protínají úzké uličky plné řemeslnických obchůdků. Architektura nám lehce připomíná Český Krumlov, jen řeka Vltava tu chybí.

Odpoledne přijíždíme k Lisabonu, kde se chystáme přejet řeku Tejo po mostě 25. dubna. Tento ocelový skvost připomíná most v americkém San Franciscu a jízda po něm je pro mě nezapomenutelným zážitkem. Na druhém břehu hledám ideální místo pro fotografii. Trvá mi to ale příliš dlouho a holky už jsou po právu nervózní, proto si je kupuji sladkou odměnou. Míříme na jih, během jízdy zvládneme zajistit příjemné ubytování v městečku Setúbal. Náš dnešní cíl leží v prudkém kopci, který je z jihu obklopený pouze oceánem. Místo mi nepatrně připomíná Monte Carlo.

Dopolední zastávkou jsou mimo plánovanou trasu útesy situované západně od Setúbalu, přesněji Monumento Natural dos Lagosteiros

Architektura města Lagos

na mysu Espichel. Zde hledáme stopy dinosaurů. Jdeme po značené cestě, čteme jednotlivé informační tabule, ale po příchodu na samotný okraj útesů, kde by dinosaurí stopy měly být, nic nevidíme. V době oběda pokračujeme v cestě na jih po dálnici A2 asi 250 kilometrů k městu Portimão. Východně od něj máme v prázdninovém resortu již delší dobu rezervaci. Odtud budeme až do konce dovolené plánovat další výlety.

Námořní výpravy

Jeden den si vyrazujeme pro návštěvu města Lagos, které je vzdálené necelých 30 kilometrů západně od našeho resortu. Toto místo je spojeno s Jindřichem Mořeplavcem, který sice na moře nikdy nevyplul, ale proslavil se podporou objevitelských cest. Nemalou zajímavostí je zde i to, že je to nejvíc jihozápadně položený železniční bod kontinentu. Holky svolily, takže se chvíli pozdržíme a já udělám pár fotografií místního nádraží a přeměřím širokorozchodnou kolej, která je tu

1 668 milimetrů, tedy o 233 milimetrů víc než ve střední Evropě. Žádný vlak tu však nestojí – probíhá totiž rekonstrukce železničního svršku.

Navštívit Lagos a nejtít se podívat na místní útesy by byl velký hřích. Jihozápadní část města tvoří skaliska pískovcového původu s nádhernou písčitou pláží. Oceán zde opět vytvořil nádherné mosty, jeskyně a labyrinty. A když už jsme dojeli na samotný jih poloostrova Sagres, neopomněli jsme jeho nejzápadnější výběžek, který zdobí maják na mysu sv. Vincence z poloviny 19. století, obehnaný bíle natřenými hradbami. Tento bod je z oceánu údajně vidět z téměř 60kilometrové vzdálenosti.

Dva dny před návratem se dozvídáme, že z důvodu stávků ve Francii zrušili náš zpáteční let. V tu dobu ještě netušíme, že naše dovolená bude neplánovaně obohacena o pobyt na španělské Mallorce. To je však už jiný příběh. □

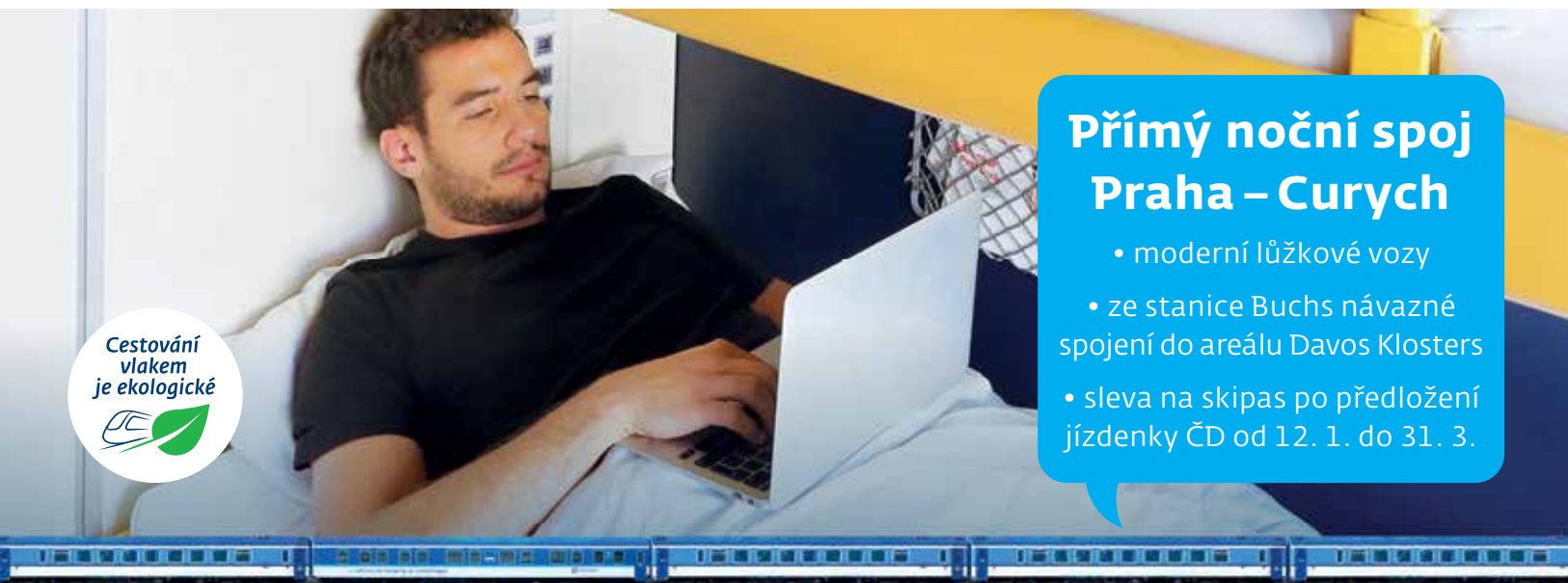
Úzká ulička starověkého Óbidosu

Vlakem do Švýcarska

+ sleva 20 % na dvou- a třídní skipas ve ski resortu Davos Klosters

© Destination Davos Klosters / Matthias Paintner

Cestování
vlakem
je ekologické

Přímý noční spoj Praha – Curych

- moderní lůžkové vozy
- ze stanice Buchs návazné spojení do areálu Davos Klosters
- sleva na skipas po předložení jízdenky ČD od 12. 1. do 31. 3.

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/cdski

České dráhy
Národní dopravnice

PRO VLAKOFANDY
 Železniční návěstidla jsou technická zařízení, kterými se dává návěst. Návěst je viditelné nebo slyšitelné znamení vyjadřující rozkaz nebo zprávu, zjednodušeně pokyn pro strojvedoucího

MODRÁ PĚTKA

OSMISMĚRKA
 Vyškrtej v osmisměrce 22 zvířat a věcí na obrázcích. Mohou být schovaná v osmi směrech čtení. Zbylá písmenka ti prozradí tajemku.

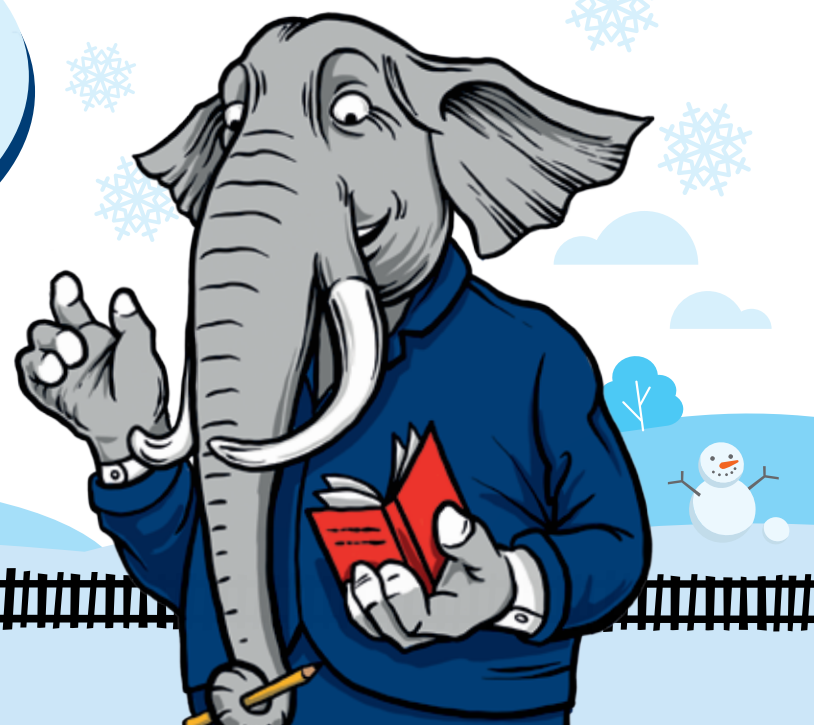
K	Á	Ň	Č	U	T	N	Š	Y	M
R	M	N	O	E	L	E	M	A	CH
U	Ů	K	O	S	A	T	K	A	Ž
M	N	U	A	L	K	O	A	V	E
E	J	O	K	O	Č	P	R	O	L
L	T	V	L	N	O	Ý	T	S	V
D	Á	A	O	I	K	R	Á	V	A
I	R	P	K	A	Š	I	Č	K	A
Ž	I	R	A	F	A	K	V	L	Á
Č	P	O	N	O	R	K	A	E	K

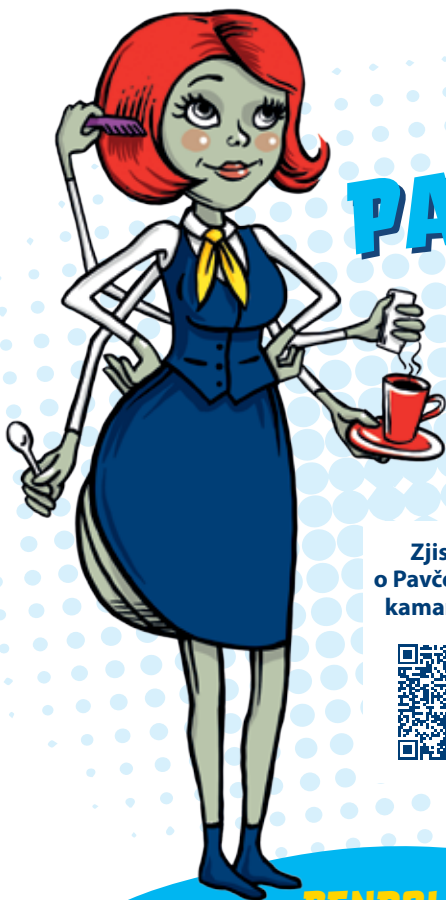
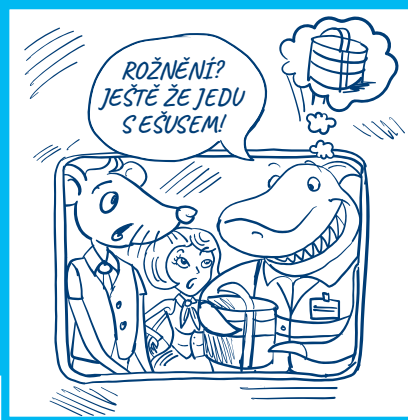
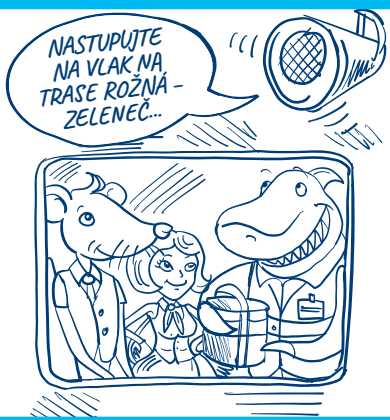

BEZPEČNOSTNÍ DVANÁCTERO PRO DĚTI NA ŽELEZNICI (1/12)

1. NEPŘECHÁZEJ KOLEJE TAM, KDE TO NENÍ POVOLENO.

Vstup na koleje tam, kde to není dovoleno, je obzvláště nebezpečný a vede většinou k tragickým nehodám. Nepovolený vstup na trať je porušením zákonů České republiky a může vést ke spáchání trestného činu obecného ohrožení.

PAVČA

PRŮVODČÍ
STEVARDKA
POKLADNÍ

Zjistí víc
o Pavče a jejich
kamarádech.

PENDOLINO – ITALSKY „KYVADÉLKO“

Elektrické vlakové jednotky Pendolino poznáte podle protáhlého aerodynamického „čumáku“. Mají spoustu vychytávek – třeba aktivní naklápění vozové skříně. Díky tomuto „kývání“ mohou projíždět oblouky mnohem vyšší rychlostí než běžné vlaky. Od roku 2004 drží Pendolino český železniční rychlostní rekord: 237 km/h, kterého dosáhlo při zkušební jízdě.

Na českých tratích je v běžném provozu nejvyšší povolená rychlost 160 km/h.

ELEKTRICKÁ JEDNOTKA ŘADY 680

POSTŘEHOVKA

Tip na hru do vlaku. Usad se nejlépe tak, ať vidíš z okna. Když postřehneš některý předmět nebo zvíře ze seznamu, nahlas jej a odfajfkuj si ho. Může být i na plakátu. Povede se ti zahlédnout všech deset, než budeš muset vystoupit?

MŮJ VLÁČEK

Víc zábavy s Modrou pětikou najdeš v časopise Můj vláček. Můžeš si ho předplatit na www.cdprovas.cz/predplatne za 199 Kč na rok nebo za ČD Body z věrnostního programu Českých drah.

V kinech od 18. ledna

Film měsíce

Aristokratka ve varu

Ohlas Aristokratky, humorné knižní série spisovatele Evžena Bočka o potomkovi šlechtického rodu Kostků, kterého z New Yorku zpět do Čech přivedlo nečekané dědictví rodového sídla, přilákal filmaře, konkrétně režiséra Jiřího Vejdělka. Před čtyřmi lety poslal do kin film Poslední aristokratka, zfilmovaný úvodní díl série. A ten na Bočkův

úspěch navázal – přišlo se podívat přes 560 000 diváků, při pozdějším uvedení v televizi jich bylo čtyřikrát tolik.

A tak není divu, že přichází díl druhý, Aristokratka ve varu. Ten zastihuje rodinu hraběte Franka Kostky v časech, kdy zájem o prohlídky upadá a zámecký pán nemá dost peněz na výplaty ani potřebné opravy. V tu chvíli se ale objeví dcera právníka Bendy Denisa a začnou se dít věci!

ČR, 2024, 99 min. / Režie – Jiří Vejdělek

Hraje – Hynek Čermák, Tatiana Dyková, Eliška Balzerová

Kulturní tipy a recenze

Jana Kábrta

Film na doma

Indiana Jones a nástroj osudu

Naposledy se Harrison Ford ocitl v kůži archeologa a dobrodruha Indiany Jonese, aby se na konci 60. let minulého století vypořádal s nacisty, které naverbovala americká vláda kvůli závodům se Sověty ve vesmírném programu. Film vyšel na DVD, Blu-ray a je v nabídce kanálu Disney+.

USA, 154 min.

Režie – James Mangold

TV tip

Smysl pro tumor

Filip Březina a Jiří Bartoška zvou na novou sérii ČT1 (od 7. ledna) o studentovi

neurochirurgie, který se místo toho, aby nastoupil jako lékař na prestižní kliniku, stává jejím pacientem – v pětadvaceti letech mu zjistí rakovinu.

Divadlo

Velká vodní loupež

Na objednávku Jihočeského divadla napsala Tereza Verecká hru, kterou divadlo netradičně uvádí v budvarské pivnici.

A právě o „Budějcký“ Budvar tady jde – když se ocitne v ohrožení, udělá skupina věrných štamgastů vše pro jeho záchranu.

Výstava

Bond in Motion

Proháněl se v nich Daniel Craig, Pierce Brosnan nebo Roger Moore, když se na plátně ocitli v kůži agenta 007. Více než 80 aut, která si zahrála v legendárních bondovkách, je k vidění na pražském výstavišti (Křížákův pavilon B a C).

Recenze

100%

Lvice: tak má vypadat správný špionážní seriál

Hodně pozornosti vzbudili Extraktoři, snad první novodobý český špionážní seriál uvedený na platformě Voyo. Mnohem víc pozornosti si však zaslouží Lvice, u nás dostupná na konkurenční SkyShowtime.

Tenhle špionážní seriál se opravdu povedl. Není divu, jeho scenárista Taylor Sheridan je zkušeným filmovým a seriálovým matadorem. Lvici (Special Ops: Lioness) vystavěl na základech speciálního programu CIA, jejíž zkušená agentka naverbuje mladou mariňáčku, aby se pokusila infiltrovat do rodiny a zabila bosse petrolejářského gigantu, který je zároveň strůjcem mnoha minulých a jistě i budoucích teroristických akcí.

Sheridanův scénář kombinuje svět tajné agentury se soukromím jejích hrdinů, vypráví emočně vypjaté příběhy, jeho vytříbené dialogy neznají balast. Díky svižnému tempu a do poslední chvíle přetrvávajícímu napětí připoutá člověka k obrazovce, odejít je téměř nemožné. Přispívají k tomu herecké výkony v čele se zmíněnou mariňáčkou v podání Laysly De Oliveiry a její šéfové Zoe Saldany. Kéž bychom se brzy dočkali druhé řady.

Audiokniha

Fejetony ze šuplíku

Novinář, spisovatel a fotograf Václav Nekvapil napsal a načetl osm povídek a fejetonů. Člověk si je zamiluje na první poslech. Jeho historikám z cest po Evropě, ale též z domácího paneláku nechybí sarkasmus, nadhled a smíření. „Chtěl jsem vytvořit něco, co bude přístupné a zábavné pro všechny – od těch, kdo mají rádi cestování, po ty, kdo se prostě jen chtějí dobře pobavit,“ říká autor. Jeho moto bylo: „Život bychom neměli brát příliš vážně. Jsme tu jen na chvíli.“

Hudba

Rozpřavač

Opojnou desku vydala slovenská zpěvačka Zuzana Smatanová. Odráží se v ní zkušenost s těžkým životním obdobím a nakonec úspěšný boj s vyhořením a depresí. Z deseti písní vyvěrá naděje a láska k životu, opírají se o nádherně zbarvený vokál zpěvačky, který vyniká často jen s doprovodem kytary nebo klavíru. Bonusem je druhý disk s jejími největšími hity.

Co se děje na sítích

Hejty za smaženou rýži

S nečekanou kritikou se setkal kuchař Wang Kang, jehož na čínské síti Weibo sleduje 3,5 milionu a na YouTube dva miliony lidí. Zveřejnil video s přípravou smažené rýže s vajíčky, bohužel v období výročí smrti syna bývalého vůdce Mao Ce-tunga. A ten padl ve válce, protože místo úkrytu vařil smaženou rýži s vajíčky.

Nechal spadnout letadlo. Dostal půl roku

Když před dvěma lety vyskočil youtuber Trevor Jacob z padajícího letadla, vypadalo to na husarský kousek a povedenou záchranu života. Ve skutečnosti chtěl jen vydělat.

Třicetiletá hvězda internetu zveřejnila video před Vánoci 2021. Jacob se na něm tváří, že má stroj poruchu a on je nucený v boji o holý život vyskočit ven. Natočil výstup z letadla, skok s padákem a následné zřícení stroje do lesa. Už tehdy však bylo podivné, jak byl na opuštění letounu nebývale připravený – padák měl připoutaný na zádech a u seskoku z letadla neopomněl přibalit selfie tyč.

Následné vyšetřování ukázalo, že celá akce byla od začátku připravená v rámci spolupráce s výrobcem módních doplňků. Soud prokázal, že Jacob, který startoval z kalifornského letiště v Santa Barbaře, nechal letadlo spadnout záměrně, aby na YouTube získal co nejvíc zhlédnutí a to mu přineslo zisk. Dostal trest šesti měsíců za mřížemi za ničení důkazů a zatajování a maření federálního vyšetřování, neboť s úřady navíc odmítal spolupracovat.

To nej z Instagramu

Lucie Benešová

Hitem se staly fotky ve spodním prádle, které

v rámci komerční spolupráce nafotila herečka Lucie Benešová. Sklidila za ně plno chvály a obdivu za svou postavu.

Vincent Navrátil

Herec Vincent Navrátil ukázal přítelkyni. „Sorry, nejsem ani gay,

ani single. Jsem happy, tak buďte happy se mnou,” napsal. Šťastnou dámou je asistentka jeho sestry Agáty Bea Mandoková.

Soutěž o voucher na snímek Úsvit

Do městečka Svit pod Tatrami přijíždí v roce 1937 ředitel továrny se svou ženou, aby zde postavili moderní průmyslové město. Plány ale naruší nález podivné mrtvolky. Na tři z vás čeká voucher na přehrání filmu na iTunes zdarma. Stačí správně odpovědět na otázku.

Ve které pivnici uvádí Jihočeské divadlo hru Velká vodní loupež?

- A v kozlovské**
- B v plzeňské**
- C v budvarské**

Odpověď zadejte do příslušného formuláře na www.cdprovas.cz do 19. ledna 2024.

Jedinečnost jáchymovských lázní tkví v mimořádných léčivých vlastnostech radonové vody v kombinaci se špičkovou rehabilitací.

Nikde jinde v evropských lázních nenajdete vyšší koncentraci radonu v přírodní minerální vodě, která ulevuje od bolestí pohybového aparátu, pomáhá při léčbě nervových nemocí.

Přesvědčte se sami o léčebných účincích unikátních radonových koupelí. Vyberte si z naší široké nabídky tradičních léčebných i wellnesových pobytů.

Do lázní vlakem, výhodně a pohodlně!

- Objednejte si pobyt minimálně na 7 nocí v Lázních Jáchymov a získáte zvýhodněné jízdné
- Zvýhodněné jízdné na všechny vlakové spoje ČD, včetně Pendolina
- V den příjezdu a odjezdu Vás zdarma odvezeme na nádraží KV nebo Ostrova (cílové stanice vlakových spojů)

 LÁZNĚ
JÁCHYMOV

Více na
axxoshotels.com/cs/vlakem-do-lazni

VLAKEM DO TERMÁLNÍHO BAZÉNU A SAUNOVÉHO SVĚTA

Vychutnejte si pohodovou návštěvu nového termálního bazénu, který se otevře v průběhu ledna 2024, a saunového světa v Senohrabech, kam se dostanete z pražského Hlavního nádraží vlakem za pouhých 40 minut.

V průběhu ledna 2024 můžete využít službu Mercedes shuttle busu a minibusu. Ty vás během 5minutové komfortní jízdy zdarma odvezou z nádraží Senohraby až před wellness Infinít Sen. Poté si vychutnáte nový, venkovní vyhřívaný bazén, osm druhů saun, saunové ceremoniály ve dvou ceremoniálních saunách, ochlazovací jezírko, nové vnitřní relaxační zóny a fresh bary.

Shuttle bus a minibus jezdí mezi stanicí Senohraby a wellness centrem Infinít kyvadlově každý den dle jízdního řádu, který najdete na www.sen.infnit.cz/shuttle-bus.

S komfortní jízdou plně elektrického shuttle bus Mercedes eVito a minibusu si užijete návštěvu ve wellness bez starostí. Vychutnáte si oblíbený drink bez myšlenek na to, kdo to odřídí cestou zpět, nebo si konečně stihnete přečíst pár řádků oblíbené knihy, poslechnete si hudbu a necháte plout myšlenky při pozorování krajiny kolem.

Shuttle bus jezdí pravidelně po celý den, takže se můžete zastavit cestou z práce a odpočinout si po náročném dni, či si udělat výlet, který spojíte s návštěvou wellness a stře-dočeského Ladova kraje.

Konečně nemusíte nikam spěchat... I to může být důvod, proč tentokrát udělat změnu, nechat starosti spolu s autem zaparkované doma a vyzkoušet pohodovou jízdu vlakem a shuttle busem.

KDE NAJDETE SHUTTLE BUS?

- Na nádraží **Senohraby** – po východu z vlaku po levé straně cca 10 metrů od BUS zastávky
- U **hotelu Sen** naproti hlavnímu vchodu

Kryštof Kolumbus (1451–1509), janovský mořeplavec a kolonizátor:

Nikdy nepřekonáš oceán, ... (dokončení v tajence).

POMŮCKA: ALOJ, ANTL, IDIT, TATI	PODNIK V PEČKÁCH	ANGLICKY OTEVŘENÝ	3. ČÁST TAJENKY	?	KOSTRA HLAVY (KNIŽNĚ)	ÚTOK	PORODNOST (MEDIC.)	?	MALÝ OSKAR	NĚMECKÁ KARETNÍ HRA	PAMLSEK	?	LÉKÁRNA (ZASTAR.)	PEČENÁ PLNĚNÁ TAŠTIČKA	MUŽSKÉ JMÉNO	ZÁZRAK	
TEDY (OBLASTNĚ)				MÍSTNÍ PC SĚŤ (ZKR.) DRUH SVETRU				ČÍSLOVKA				TEXTOVÁ ZKRATKA ZTRATIT LISTÍ					
HRA SE ZPĚVY								OTOČITI SMĚREM DOLŮ									
NEKLOVAT								RUSKÝ ŠACHISTA VODNÍ PTÁK									
ČESKÝ PRÁVNÍK A POLITIK					MÍRA RYZOSTI ZLATA KTERAK						A SICE ZÁKRSEK (ŘIDČEJ)				STOVKY	OZNAČENÍ ODBERNEHO MÍSTA ELEKTRINY	
?	CHUCHVA- LEC	EDEN OBRUBA OBRAZU				DRUH GIBONA CHOMÁČ TRÁVY				1. ČÁST TAJENKY							
VELKÝ HLAVONOŽEC										TENISOVÁ POTŘEBA							
HUBOVAT (KNIŽNĚ)				HMYŽOŽRAVÝ ŠAVEC AFRICKÝ VELETOK						POHÁR (Z RUŠTINY)							
AROMATIC- KÉ KOŘENÍ					RYBÁŘSKÝ PYTEL USAZENINA												
?	SMYČKA	SEMKNUTÁ ŘADA HEBREJSKÉ ŽEN. JMÉNO					NEDOLOVAT	JEŘABINOVÝ CUKR	FRANCOUZ- SKÝ FILMOVÝ KOMIK								
ZBAVIT BLAN																	
NÍZKÁ DŘEVINA				NANEJVÝŠ SPODEK NÁDOBY													
POLEDNÍ JÍDLO (SLOV.)					MODELÁŘSKÁ SOUPRAVA OKR. STAV. PODNIK												
?	ZAKŘIVITI ŘÍMSKY 555																
OPOVÁŽLI- VOST								ČAPKOVO DRAMA	STÁTNÍ POKLADNA								
HARMONIE				STEJNOPIS SOUBOJ													
PO CHUTI					SKOT STÝSKÁNÍ					BALKÁNSKÝ POKRM	ROSTLINNÉ VAJÍČKO (BOTAN.)	ZNAČKA ČIDIDLA	?	ODPADKOVÁ NÁDOBA	LEVHART SNĚŽNÝ	NAŘÍKATI (KNIŽNĚ)	KARABÁC (V NÁŘEČI)
?	ZPĚVNÍ PTÁCI	ČESKÝ RE- FORMÁTOR KONEC MODLITBY				VYSOKÁ TRÁVA U VODY KORÁLOVÝ OSTROV						SKOTSKÁ SUKNĚ NĚMECKÝ ČAS					
PLOŠKA VÝBRUSU DRAHÝCH KAMENŮ								KONTRO- LORKA									
SMAŽENÝ VAJEČNÝ POKRM								SPOJKA									
TĚLOCVIČNÁ POLOHA					SEVERSKÝ PŘEŽVÝ- KAVEC				2. ČÁST TAJENKY					MEZI- NÁRODNÍ KÓD ITALIE			
REZIGNO- VANÝ SOUHLAS					SLONÍ ŠPIČÁKY									ANGLICKÝ ŠLECHTICKÝ TITUL			

Soutěž o lokomotivu RAPPA

Pošlete nám správně vyluštěnou křížovku a čtyři z vás mohou vyhrát originální hračku od společnosti RAPPA v podobě 17 centimetrů dlouhé lokomotivy České dráhy. Tento úžasný kovový model je ideální jako dárek i jako sběratelský kousek! Má otevírací dveře, které ovládáte manuálně posunutím pantografu na střeše mašinky. Lokomotiva jezdí na zpětný chod. Svou odpověď zadejte do formuláře na www.cdprovas.cz do 19. ledna 2024.

Citát z minulého čísla:
Cestování není něco, v čem jsi dobrý. Je to něco, co děláš. Jako dýchání.

čDFanshop
Tuto hračku i mnohé další najdete na www.cd.cz/fanshop.

Sklady jaderných zbraní v Československu

Vojenské areály, které vypadaly jako stovky dalších. Od okolí je ale dělily trojité ploty a hlídala stráž za betonovými střílnami. Vstup byl přes dvoje tlaková vrata. Takový režim prý panoval pro sklady jaderných zbraní v Československu.

Text: Martin Karlík

Sovětský vůdce Josif Vissarionovič Stalin novému československému vedení po únoru 1948 oznámil, že střet se Západem a USA očekává do tří let. Tehdejší ministr národní obrany Alexej Čepička měl do té doby vybudovat armádu v takové síle, aby očekávaný konflikt zvládl. Nebylo to však k ničemu, vysvětluje historik Jan Šach: „Zhruba v roce 1954 přišel zlom. Zjistilo se, že armáda není schopná vést boj, když proti ní budou použity jaderné zbraně.“

Příprava na třetí světovou válku

Reakcí na to byly dohody ze 30. srpna 1961 a 23. února 1962, že v případě potřeby dodá Sovětský svaz Československu jaderné hlavice skladované na Ukrajině. Ani to nicméně nebylo optimální řešení. Na jejich přepravu a zkompletování by bylo potřeba 22 hodin. To by mohlo fungovat v době, kdy dojde před jadernou válkou ke stupňování napětí, takže bude dost času na přepravu.

V polovině 60. let začali sovětští odborníci počítat s tím, že Západ použije jadernou zbraň bez předchozího varování. „Sověti navrhli, že pokud o to požádáme, vybudují se na našem území sklady jaderné munice, které budou určeny pro Československou lidovou armádu,“ popisuje historik Jan Šach.

Tajná dohoda se SSSR

Československé vedení za Antonína Novotného odmítalo na svém území trvale hostit sovětské jednotky. Přesto se situace začala měnit po 15. prosinci 1965, kdy ministr národní obrany Bohumír Lomský a náměstek sovětského ministra Andrej Antonovič Grečko podepsali tajnou dohodu, že se na třech místech v ČSSR vybudují sklady pro jaderné zbraně, o jejichž vnitřní vybavení se postará sovětská strana.

Sklady podle smlouvy vznikly na třech místech – u Bělé pod Bezdězem, u Bíliny v severních Čechách

„ Areály měly být hotové v roce 1967. Ovšem socialistické hospodářství bylo pomalé, a tak se stavby dokončily až v roce 1969.

Dochované zbytky areálu v ATOMMUZEU Javor 51 v Plzeňském kraji

a v areálu mezi Borovnem a Míšovem v Brdech. Celá akce dostala označení Javor. Areály měly být hotové v roce 1967. Ovšem socialistické hospodářství bylo pomalé, a tak se stavby dokončily až v roce 1969.

Maskování před satelity

Vchody do skladů hlídala kulometná hnízda z betonu. Rampa pro vykládání hlavice byla krytá střechou. Nešlo jen o pohodlí personálu nebo potřebu zajistit suché místo pro manipulaci s jadernými zbraněmi, ale rovněž o zakrytí před špionážními satelity či letouny. Hlavice se skladovaly v bočních místnostech za vraty jištěnými čidly. V objektu byl stále přetlak vzduchu, aby se do něj nedostala radiace zvenčí.

Samotná Československá lidová armáda jaderné zbraně nikdy neměla. Plán byl takový, že pokud to bude potřeba, poskytne naše strana rakety a sovětští vojáci na tyto nosiče přivezou jaderné hlavice. Armády se sejdou na předem daném místě někde přibližně na půli cesty a odtud se pak zbraně budou odpalovat na nepřítel.

Byly u nás jaderné zbraně?

Když sovětská vojska v roce 1991 odjela a do skladů se dostali čeští odborníci, kteří zde měli možnost změřit radiaci, nic nezjistili. Buď byly kontejnery tak dobře zajištěné, že z nich nic neuniklo, nebo tam prostě nic nebylo. Historik Oldřich Tůma připouští, že pravdu pořádně nevěděli ani členové komunistické vlády. Odpověď by mohly dát jen ruské archivy. Jenže do těch se nejspíš hned tak někdo nedostane. Otázka jaderných hlavice na českém území tedy bude stále záhadou. □

Jak vypadala městečka pro vojáky?

Stejně jako byla tajná dohoda o zřízení skladů, byla tajná i městečka pro vojáky, která u nich vznikla. Přitom šlo o místa, kde žili důstojníci se svými rodinami. Měli tam své paneláky, obchody a školy pro děti. V Brdech v areálu Javor 51 dodnes v některých bytech najdeme plakáty nebo pravoslavné obrázky na stěnách, případně obaly od potravin. Zhruba polovina tajného městečka byla ještě střeženější a tajnější. Za branou do druhé části byly už samotné sklady jaderných hlavice. Ty se stavěly jen kousek od sebe a byly kryté živým maskováním v podobě trávy a stromů.

Husté polévky

Po vydatných vánočních a silvestrovských oslavách přichází ke slovu pořádné polévky, které vás nejen zahřejí, ale dodají i velkou dávku energie. Naše tipy tentokrát pochází za zahraniční kuchyně.

Peruánská polévka

Jihoamerická kuchyně se na našich stolech objeví málokdy – můžete to napravit pomocí téhle skvělé hutné hovězí polévky. Na rozdíl od té naší je připravena bleskurychle.

10–12 PORCÍ
PŘÍPRAVA 45 MINUT

Ingredience

- 3 l silného hovězího vývaru • 1,5 l vody
- 1 lžíce olivového oleje
- 3–4 stroužky česneku nakrájené nahrubo
- 500 g čerstvého špenátu • 1 hrst čerstvé bazalky
- 250 g čerstvého bílého sýra nakrájeného na kostičky
- 1 kg hovězího flank steaku nakrájeného na kousky
- 200 g hrášku • 200 g mrkve nakrájené na kostičky
- 3 velké brambory nakrájené na kostičky
- 200 g kukuřice
- 200 g krátkých těstovin
- sůl a čerstvě namletý pepř

Postup

1. V hodně velkém hrnci uveďte do varu vývar s vodou.
2. Ve velké pánvi rozehejte olej a osmažte na něm česnek dozlatova. Snižte teplotu, vsypte špenát a míchejte, dokud nezavadne. Přidejte bazalku a znovu míchejte, dokud nezavadne. Směs pak rozmixujte s jednou třetinou čerstvého sýra a odložte.
3. Do vroucího vývaru přidejte maso, hrášek, mrkev, brambory a kukuřici. Považte pět minut, přidejte těstoviny, vařte asi sedm minut, až budou těstoviny na skus. Polévku osolte, opepřete, vmíchejte do ní špenátové pyré s bazalkou a zbylý sýr.

www.prima-fresh.cz

www.marekkucera.com

Ukrajinská zelňačka

Co do útěšného pocitu jak v žaludku, tak na duši nemá zelňačka konkurenci. Vyzkoušejte tuhle extra výživnou ukrajinskou verzi.

8-10 PORCÍ

PŘÍPRAVA DO 60 MINUT

Ingredience

- 1 lžíce olivového oleje
- 150 g anglické slaniny nebo uzeného bůčku nakrájeného na kostičky
- 1 řapík celeru nakrájený na drobné kostičky
- 1 středně velká cibule nakrájená na drobné kostičky
- 2 středně velké mrkve nakrájené na tenké plátky
- 4 středně velké oloupané brambory nakrájené na kolečka
- 2 l drůbežího vývaru • 1 l vody
- 1 kg propláchnutého kysaného zelí
- 1 konzerva bílých fazolí
- bobkový list, sůl a pepř

Postup

1. Ve velkém hrnci rozehejte olej. Osmažte na něm slaninu dohněda, pak ji vyjměte a nechte stranou. Do oleje přidejte celer a cibuli a smažte je asi pět minut, dokud cibule nezačne zlátnout.
2. Přidejte mrkev, brambory, vývar a vodu. Uvedte do varu, snižte příkon a na mírném stupni vařte patnáct minut. Přidejte zelí, polovinu vyškvařené slaniny, fazole i s nálevem a jeden bobkový list a vařte ještě deset minut, až budou brambory měkké. Polévku dochuťte a podávejte se zbylou slaninou a čerstvým křupavým chlebem.

1 Jak se jmenuje postava ve filmu Aristokratka ve varu, kterou ztvárňuje Tatiana Dyková?

- A Marie
- B Denisa
- C Vivien

2 Ve které oblasti se točily exteriérové záběry filmu Obušku, z pytle ven!?

- A v Brdech
- B ve Žďárských vrchách
- C v Železných horách

3 Jakou slevu na denní skipas získáte v rámci ČD Yetti ve Skiareálu Lipno?

- A 15 %
- B 20 %
- C 30 %

4 Kolik osob může využít jednu jízdenku Sdílená IN 100?

- A 2
- B 4
- C 10

5 Jak se jmenuje pokladní z animované Modré pětky?

- A Lanta
- B Pavča
- C Kyla

6 Který článek v tomto čísle vás nejvíc zaujal?

Na tuto otázku je nutné odpovědět, její správnost se však neposuzuje.

Soutěžit můžete na
www.cdprovas.cz

Na webových stránkách vyplňte příslušný formulář a své odpovědi zadávejte do **19. ledna 2024**. Nezapomeňte uvést svůj e-mailový kontakt nebo zpětnou adresu. Tři výherce odměníme poukázkami do obchodní sítě PONT v hodnotě 1 000 Kč. Další tři z vás obdrží Skupinovou víkendovou jízdenku ČD (ve verzi pro celou Českou republiku) v hodnotě 899 Kč.

Správné odpovědi z minulého čísla:

- 1 – Vladimír
- 2 – Kudláčková
- 3 – v aplikaci Můj vlak
- 4 – 12 kuliček hroznového vína
- 5 – armáda

? **Prosincové soutěže**
Soutěžili jste v minulém čísle ČD pro vás?
Přesvědčte se, zda jste odpovídali správně.

Soutěž o voucher na snímek Equalizer 3: Poslední kapitola

Kde se odehrává film Equalizer 3: Poslední kapitola?
A v Itálii

Soutěž o knihy na doma

Tajenka zní:
Cestování není něco, v čem jsi dobrý. Je to něco, co děláš. Jako dýchání.

pont to go

Každý měsíc s námi můžete vyhrát poukázky Pont, Skupinovou víkendovou jízdenku ČD a další ceny.

ČD České dráhy
Národní doprava

Místenka zdarma

k mezinárodní
jízdence

NOVINKA

Rezervujte si
své místo z ČR
do zahraničí
a zpět

- místenku získáte současně s nákupem jízdenky
- platí pro online nákup v e-shopu ČD a v aplikaci Můj vlak

(Neplatí pro rezervace do povinně místenkových vlaků/oddílů.)

Cestování
vlakem
je ekologické

Pojed'te s námi.
www.cd.cz/mistenky

České dráhy
Národní dopravnice

Vlakem za výhodnými nákupy

Pojed'te s námi na výprodeje k našim sousedům.

**ONLINE
místenka
za 0 Kč**

Místenka za 0 Kč k online jízdence zdarma. Neplatí do povinně místenkových vlaků.

Pojed'te s námi.
www.cd.cz

České dráhy
Národní dopravce